

**Beszámoló a
Magyar Tudományos Akadémia
2015. évi költségvetéséről
és vagyoni helyzetéről**

Budapest, 2016. április

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	3 -
ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK	3 -
I. AZ AKADÉMIA FEJEZET ÖSSZESÍTETT KÖLTSÉGVETÉSI ADATAI	9 -
1. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS.....	10 -
1.1. <i>A 2015. évi költségvetési támogatás levezetése</i>	10 -
1.2. <i>Az MTA és a felsőoktatás kapcsolata</i>	12 -
1.3. <i>A költségvetési támogatás felhasználási jogcímei</i>	13 -
1.4. <i>Magyarország és néhány környező ország K+F finanszírozási és létszámjellemzői</i>	15 -
1.5. <i>Hazai kutató-fejlesztő helyek száma és létszámadatai</i>	17 -
2. BEVÉTELEK	20 -
2.1. <i>Bevételi struktúra</i>	20 -
2.2. <i>A pályázati bevételek alakulása</i>	22 -
3. KIADÁSOK	23 -
3.1. <i>Kiadási struktúra</i>	23 -
3.2. <i>Intézményi kiadások</i>	23 -
4. FEJEZETI FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA, VERSENYPÁLYÁZATOK	25 -
5. KÖLTSÉGVETÉSI MARADVÁNYOK	35 -
6. LÉTSZÁMOK.....	36 -
II. AZ MTA VAGYONI HELYZETE	39 -
1. A 2015. ÉVI VAGYONI HELYZET RÉSZLETES BEMUTATÁSA.....	39 -
2. AZ EGYES VAGYONELEMEK ÖSSZETÉTELÉNEK ÉS ÁLLOMÁNYÁNAK VÁLTOZÁSA	41 -
2.1. <i>Az immateriális javak értékének alakulása</i>	41 -
2.2. <i>Az ingatlanok értékének alakulása</i>	41 -
2.2.1. <i>Változások az ingatlanállományban</i>	41 -
2.2.2. <i>Az ingatlanállomány könyv szerinti értéke</i>	43 -
2.3. <i>Az egyéb tárgyi eszközök értékének alakulása</i>	44 -
3. A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKBAN LÉVŐ RÉSZESEDESEK ALAKULÁSA.....	44 -
3.1. <i>Az MTA osztalékbevétele és az MTAV agyonkezelő Kft. 2015. évi gazdálkodásának összefoglalása</i> ...	45 -
3.2. <i>Az Akadémia által alapított költségvetési szervek részvétele vállalkozásokban</i>	45 -
III. AZ AKADÉMIAI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉSE	46 -
1. KUTATÓKÖZPONTOK ÉS KUTATÓINTÉZETEK.....	46 -
1.1. <i>A kutatóközpontok és kutatóintézetek fő gazdálkodási adatai</i>	55 -
1.2. <i>A kutatóközpontok és kutatóintézetek létszámhelyzete</i>	56 -
2. TÁMOGATOTT KUTATÓCSOPORTOK IRODÁJA.....	57 -
3. AZ MTA KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT.....	61 -
4. MTA TITKÁRSÁG.....	65 -
5. A SZÉCHENYI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA TITKÁRSÁGA	67 -
6. MTA TERÜLETI AKADÉMIAI BIZOTTSÁGOK TITKÁRSÁGA	68 -
7. MTA LÉTESÍTMÉNYGAZDÁLKODÁSI KÖZPONT	69 -
8. MTA JÓLÉTI INTÉZMÉNYEK	70 -
IV. A FEJEZETI KEZELÉSŰ TÁMOGATÁSOK ALAKULÁSA	72 -
V. MELLÉKLETEK LISTÁJA	76 -

Bevezető

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. tv. 9.§ (2) bekezdés f) pontja szerint az **Akadémia Közgyűlésének kizárólagos, át nem ruházható hatásköre** a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) előző évről szóló **költségvetési beszámolójának** jóváhagyása. A beszámoló tartalmazza

- a) a szakmai tevékenységről és
- b) az előző évi költségvetés végrehajtásáról és a gazdálkodásról szóló összefoglalót.

Jelen összeállítás magába foglalja az Akadémia irányítása alá tartozó **köztisztviselési költségvetési szervek** és a központi feladatok finanszírozását szolgáló **fejzeti kezelésű előirányzatok** 2015. évi költségvetésének felhasználásáról készített összefoglaló beszámolót.

A dokumentumban – immár hagyományosan – az államháztartási beszámolási feladat „kötelező elemein túl” a gazdasági események, folyamatok jobb megértése és összehasonlíthatósága érdekében általában 3 évet bemutató, összehasonlító adatokkal dolgoztunk.

A költségvetési beszámoló a fejezet „címrendjét” követi, de ahogy korábban, úgy most is önálló blokkban vagy fejezetben foglalkozunk az Akadémia kiemelt programjaival (pl. beruházások), illetve a tárgyév jelentős eseményeivel.

Összefoglaló megállapítások

A 2015. évi költségvetés fő adatai

A 2015. év a Magyar Tudományos Akadémia és az MTA fejezet intézményei számára költségvetési, gazdálkodási szempontból **kiegyensúlyozott gazdálkodást hozó, eredményes év** volt. A fejezet 2015. évi költségvetése biztosította az Akadémia és intézményei számára a szakmai feladatellátás forrásait.

Az Akadémia 2015. évi **költségvetési adatainak elemzése** alapján a következő főbb megállapítások tehetők:

- Az MTA fejezet 2015. évi jóváhagyott költségvetési támogatása **39 789,3 millió Ft** volt – ami főként az OTKA programok támogatásának más költségvetési fejezetbe történő átcsoportosítása miatt – 18,9%-kal alacsonyabb volt az előző évinél. Ebből a költségvetési szervek (intézmények) támogatása **26 941,8 millió Ft**, a fejezeti kezelésű támogatás összege **12 847,5 millió Ft** volt. Kiemelendő:
 - az **1 742 millió Ft** infrastrukturális fejlesztési támogatás,
 - a Lendület program **3 768 millió Ft** összegű támogatása,
 - a Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza létesítésének **2 400 millió Ft** összegű támogatása.

- 2015-ben a fejezet tervezett bevétele **16 528,8 millió Ft** volt, így a tervezett összkiadása a költségvetési törvényben **56 318,1 millió Ft**-ot tett ki.
- A **tényleges felhasználási adatok** alapján ugyanakkor a fejezet kiadása **67 629,2 millió Ft** volt, ami több mint 11 milliárd Ft-tal, 20%-kal haladta meg a tervezettet. A fejezeti tényleges saját bevétele 2015-ben **26 064,4 millió Ft** volt, ami 57%-kal magasabb a tervezettnél, és 2,1 %-kal magasabb az előző évinél.
- A **költségvetési támogatás közel háromnegyede (71,5%) közvetlen kutatási célokat szolgált.** Az országos kutatás- és tudóstámogatás (tiszteletdíjak, nemzetközi kapcsolatok, határon túli magyar tudósok támogatása stb.) céljára kifizetett támogatás aránya **21,0%-ot** tett ki, az igazgatási, jóléti feladatokra felhasznált összeg aránya **7,3%** volt.
- 2015-ben az **OTKA Programok és OTKA Iroda támogatása** az MTA-tól más fejezethez (NKFIH) került, a fejezet támogatása ez által **8,1 milliárd Ft**-tal csökkent.
- A fejezet 2015. évi összesített költségvetési maradványa (tárgyévben fel nem használt támogatása) **16,0 milliárd Ft** volt, ebből az intézmények maradványa **11,0 milliárd Ft**, a fejezeté **5,0 milliárd Ft**.
- Az MTA fejezet 2015-ben **4,8 milliárd Ft-tal** támogatta a hazai – nem MTA-kutatóintézetben megvalósuló – tudományos kutatásokat, amivel továbbra is a hazai egyetemi kutatások jelentős finanszírozója maradt.
- A fejezet intézményeiben foglalkoztatottak átlagléttszáma 2015-ben **5 384 fő** volt, ez 2,5 %-kal magasabb, mint a 2014. évi adat. A kutatók (beleértve a támogatott kutatócsoportok kutatóit is) száma **3 067 fő**, ez 15 fővel kevesebb a 2014. évinél.

A 2015. évi vagyongazdálkodás fő jellemzői

A vagyongazdálkodás és a kapcsolódó szabályozási környezet megújítása 2015-ben is folytatódott. A korábban megkezdett ingatlanértékesítések sikeresen lezárultak, illetve újabbak előkészítése kezdődött meg.

Vagyongazdálkodási szempontból az év jelentős eseménye az **MTA Vagyonkezelő Kft.** létrehozása volt, mintegy **6,8 milliárd Ft** összegű törzstőkével. Az új társaságba kerültek az ingatlanértékesítések bevételei, továbbá az Akadémia társasági üzletrészei.

Az Akadémia **gazdasági társaságokban** való részesedéseinek közgazdasági felülvizsgálata folyamatosan zajlik, ennek eredményeként tovább javult az MTA „társasági portfóliója.” Az Akadémia alapfeladatához nem, vagy kevéssé kapcsolódó, és a nem kielégítő jövedelmezőségű (sokszor veszteséges) cégektől váltunk meg. A korábban jellemzően spin-off cégeként létrehozott, mára általában „kiüresedett” társaságok vagy részesedések megtartása továbbra sem célszerű, számuk várhatóan tovább csökken. 2015-ben ezzel ellentétes folyamatok is elindultak, jellemzően az MTA kutatóközpontjai és kutatóintézetei kezdeményezték (és

kezdeményezik) gazdasági társaságok (és a székhelyen kívüli telephelyek) alapítását, főként az uniós pályázatok szabályrendszeréhez történő alkalmazkodás céljából.

A fejezet minden kezdeményezést egyedileg értékeli: az életképes, szakmai és üzleti szempontból haszonnal kecsegtető vállalkozások létesítése, az azokban történő részvétel támogatható, a nagy kockázatú, alaptevékenységhez nem kötődő társaságoké azonban továbbra sem.

Az elmúlt évek intenzív vagyongazdálkodásának eredményeként és természetesen a fejezet számára megnyitott fejlesztési források felhasználása miatt elmondható, hogy az Akadémia vagyona nőtt, és ez igaz az **ingatlanokra és a berendezésekre is**, vagyis általában a kutatási kapacitások értékére.

A 2015. évi gazdálkodást meghatározó főbb programok, események

MTA Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza

Az MTA Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza 2014-ben megkezdett építése folytatódott. A várhatóan 8,5-9,0 milliárd Ft értékű beruházással létesülő kutatóházban az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, valamint az MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont kap helyet.

A kutatóház három tömbből – egy nyolc-, egy hat- és egy négyemeletes épületből áll. Az épületek 2015-ben szerkezetkész állapotúak, a beruházás 2016 végére fejeződik be. A három kutatóközpont 2017 elején költözhet be az új létesítménybe.

Kiválósági központok

A felsőoktatás és az akadémiai kutatóintézet-hálózat együttműködésének ez a módja 2014-ben kezdődött. A kiválósági központok célja a kormányzat felsőoktatási és kutatási innovációs politikájának támogatása, a felsőoktatás és az akadémiai intézményhálózatok együttműködésével (részben) új kutatási innovációs centrumok kialakítása, melyek képesek külföldről is kutatókat hazánkba vonzani.

2014-ben – 330 millió Ft-os akadémiai támogatással – három akadémiai kutatóközpont (MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, MTA Természettudományi Kutatóközpont) indított hároméves kutatási programokat egyetemi partnerekkel a precíziós gyógyászat biológiai alapjai, az extrém anyagok, energiák és technológiák, valamint a MEDinPROT fehérjetudományi kiválósági együttműködés témakörében.

2015-ben újabb kiválósági központ alakult, amelynek alapja a Magyar Tudományos Akadémia és az Audi Hungaria között júniusban aláírt együttműködési megállapodás. Az együttműködés bázisaként az MTA új kutatóhelyet alapít Győrött az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (MTA SZTAKI) és a Széchenyi István Egyetem közreműködésével. Az új kutatóhely működését az MTA, az Audi Hungaria, a Széchenyi István Egyetem és Győr városa együtt biztosítja.

Az immár négy kiválósági központban zajló kutatásokat az Akadémia 2015-ben 300 millió Ft-tal támogatta.

Szaktudományi pályázat

A Magyar Tudományos Akadémia 2014-ben először hirdetett nyílt pályázatot a szaktudományi tudományos megalapozását és megújítását segítő, alapvetően új vagy a hazai módszertani hagyományokra építő, interdiszciplináris kutatásokra.

A nyertes pályázóknak egy év állt rendelkezésre, hogy kidolgozzák a szakmai fejlesztés koncepcióját, felmérjék az elvégzendő feladatokat, valamint elkészítsék az újonnan kidolgozott, illetve tovább fejlesztendő szakmódszertani program hatástanulmányát.

A felhívásra 88 pályázat érkezett: **71** pályázat felsőoktatási intézményből és **17** pályázat MTA kutatóközpontból, illetve kutatóintézetből.

2015-ben az MTA 50 millió Ft-tal támogatta a 15 nyertes pályázatot. A szakmódszertani program 2016-ban emelt összegű támogatással folytatódik.

Nemzeti Agykutatási Program (NAP)

A Nemzeti Agykutatási Program (NAP) 2014-ben kezdődött. Célja, a nemzetközi élvonalba tartozó, agykutatással foglalkozó hazai egyetemi és akadémiai kutatóhelyek megerősítése kutatók helyzetbe hozásával, új kutatási témák, technológiák bevezetésével és az akadémiai-ipari kapcsolatok fejlesztésével a hazai egészségipar nemzetközi versenyképességének érdekében. A program a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból kap támogatást, a konzorcium vezető intézménye az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet (KOKI), elnöke Freund Tamás akadémikus, a KOKI igazgatója. A NAP program kapcsolódik az eddigi legnagyobb közös európai kutatási vállalkozáshoz, az Európai Bizottság Human Brain Projectjéhez is.

A 2014. januártól 2017. december 31-ig tartó program – összesen **12 milliárd Ft** támogatással – két alprogramban valósul meg. A 6,4 milliárd Ft-tal gazdálkodó „A” alprogram stratégiai célja a már nemzetközi élvonalba tartozó kutatóhelyek megerősítése új kutatási témák és technológiák bevezetésével, valamint az akadémiai-ipari kapcsolatok fejlesztésével. Az **5,6 milliárd Ft** összköltségű „B” alprogram célkitűzése a kiváló szakemberek külföldre vándorlásának visszafordítása, illetve itthon tartása, valamint a nemzetközi kutatóközösség megteremtése külföldön dolgozó kutatók meghívásával és alkalmazásával. Az „A” alprogramba 58 kutatási témát vettek fel, a „B” alprogramban pedig összesen 32 kutatócsoport elindításáról döntöttek 2015-től kezdődően.

A Fény Éve

2015-öt az ENSZ az Európai Fizikai Társulat kezdeményezésére, az UNESCO támogatásával A fény nemzetközi évének nyilvánította. A kezdeményezéshez Magyarország is csatlakozott, a hazai rendezvénysorozat fő koordinátora és részben finanszírozója az MTA volt.

Az Akadémia 2015. évi Közgyűlésének díszelőadása is a fény jegyében zajlott – Krausz Ferenc, az MTA külső tagja, a Max Planck Kvantumoptikai Intézet igazgatója arról beszélt a Díszteremben összegyűlt közönség előtt, hogy miként lehet a másodperc néhány trilliomod (vagyis milliárdszor milliárdod) része alatt lezajló folyamatokat „lefényképezni”.

A Fény Éve programsorozat **55 millió Ft** akadémiai és egyéb költségvetési forrásból valósult meg.

150 éves az MTA Székház

Az Akadémia 2015-ben programsorozattal ünnepelte Székháza megnyitásának 150. évfordulóját. Kiállításokon, előadásokon, konferencián ismertették a Székház történetének újabb eredményeit, illetve állították a palotát, valamint az intézményt szélesebb összefüggésbe, esetenként új megvilágításba. Az eseménysor legfontosabb eredményei a 150 éves az Akadémia palotája című kiállítás és a palotáról készült monográfia. A Székház megnyitásának napjára (december 10.) jubileumi emlékülés keretében az MTA tudományos osztályai magas színvonalú interdiszciplináris konferenciát szerveztek. A konferencia felidézte a Székház megnyitásának eseményeit, megemlékezett a mecénásokról és az Akadémia első vezetőjéről. A programsorozatra **12,1 millió Ft** fordított az Akadémia.

World Science Forum

A Tudományos Világforum (World Science Forum) az MTA kezdeményezésére jött létre 2003-ban. A tudománydiplomácia egyik legjelentősebb rendezvénysorozatává fejlődő fórumot az Akadémia és a világ legbefolyásosabb tudományos nemzetközi szervezetei köztük az UNESCO, a Nemzetközi Tudományos Tanács (ICSU) és a Science magazint is kiadó AAAS közösen szervezi meg, helyszíne minden negyedik évben Magyarország.

A világforum hetedik ülésének házigazdája a **Magyar Tudományos Akadémia** volt. A 2015. november 4. és 7. között rendezett fórumon 108 ország 900 tudósa, politikai és vállalati döntéshozója, tudományos újságírója vett részt.

A környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság, a tudomány és társadalom közti kommunikáció, a tudománydiplomácia, valamint a tudományos tanácsadás témái köré szervezett hat plenáris és kilenc tematikus szekció több mint 70 előadásában vezető tudósok és döntéshozók osztották meg gondolataikat a közönséggel. Újdonságként a szekciókat tudományos újságírók, például a Nature, a BBC vagy a Financial Times szerkesztői, főszerkesztői moderálták.

A World Science Forum nemzetközi presztízsét erősítették a fórum keretében szervezett találkozók, így a nemzetközi tudományos tanácsadók hálózatának (INGSA) vagy a fiatal kutatókat összefogó világszervezeteknek a közös budapesti ülései. A fórum európai jelentőségét jelzi, hogy az Európai Kutatási Tanács (ERC) elnöke és a Közös Kutatóközpont (JRC) főigazgatója egyaránt külön szekciókkal is részt vettek a programban.

A fórum lebonyolítására az Akadémia 120,6 millió Ft-ot fordított.

I. Az Akadémia fejezet összesített költségvetési adatai

Az Akadémia fejezet – költségvetési törvényekben jóváhagyott – 2013-2015. évi előirányzatai az alábbiak:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (eredeti)	2014. év (eredeti)	2015. év (eredeti)	Index % (2015/2014)
Kiadás	59 109,5	63 203,5	56 318,1	92,3
Költségvetési támogatás	43 127,5	49 085,5	39 789,3*	81,1
Bevétel	15 982,0	14 118,0	16 528,8	117,1

*2015-ben OTKA Iroda és Programok támogatása nélkül

Az Országgyűlés által évente jóváhagyott költségvetési keretek felhasználása év közben rendre módosul, beszámolási szempontból tehát a fejezet **költségvetési tényadatai** pontosabb képet adnak a tárgyévi működésről. A tényadatokat az alábbi táblázat részletezi:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadás	71 313,8	65 999,8	67 629,2	102,5
Költségvetési támogatás	39 532,9	45 776,4	39 991,9	87,4
Bevétel	23 086,5	25 520,9	26 064,4	102,1
Előző évi maradványok igénybevétele	21 060,1	14 747,2	20 033,0	135,8

Az **összesített költségvetési adatok** szerint a fejezet kiadása 2015-ben **67 629,2 millió Ft** volt. Az Akadémia 2015-ben fejezeti szinten **39 991,9 millió Ft** költségvetési támogatást használt fel. A fejezet intézményeinél **26 064,4 millió Ft** – államháztartási értelemben vett – bevétel keletkezett, ami több mint 2,1 %-kal magasabb az előző évi bevételi adatnál, és több mint másfélszerese a tervezettnek.

Az „előző évi maradványok igénybevétele” sor azt mutatja, az előző évek költségvetései „el nem költött” részéből mennyit használtak fel a tárgyév során a feladataikra.

A fenti két táblázat összehasonlításából jól látható, hogy a fejezet **kiadásai rendszeresen és jelentősen** meghaladják a tárgyévi terveket. (2015-ben több mint 9 milliárd Ft-tal). Ezt főként azért lehetséges, mert a tárgyévi „hagyományosan alultervezett” bevételek túlteljesülnek (2015-ben 9 milliárd Ft-tal). A kiadásokat növelheti az a körülmény is, hogy minden évben jelentős összegű maradvány keletkezik a fejezetnél, ami a következő év első felében felhasználható (sőt felhasználandó). Az más kérdés, hogy a maradvány azután a következő (vagy tárgy)évben általában újra keletkezik jellemzően hasonló nagyságrendben.

2015-ben a bevételek jelentős túlteljesítésének az is oka, hogy az év elején más fejezethez kerülő OTKA Programok támogatása – éppen emiatt – 2015-től már bevételként számolható el az MTA intézményeinél (összege 2015-ben mintegy 2,5 milliárd Ft-ot tett ki).

I. Költségvetési támogatás

I.1. A 2015. évi költségvetési támogatás levezetése

Az MTA fejezet (az Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek [kutatóközpontok, kutatóintézetek, egyéb intézmények], valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok) 2015. évre elfogadott költségvetési támogatása **39 789,3 millió Ft** volt.

Az Országgyűlés által jóváhagyott „**fejezeti támogatási főösszeg**” az előző évihez képest az alábbiak szerint módosult:

adatok millió Ft-ban

2014. évi eredeti támogatási előirányzat	49 085,5
Változások:	
• Pedagógus életpálya-modell támogatása	+3,6
• Bölcsészeti- és Társadalomtudományok Kutatóháza létesítésének támogatása	- 1 200,0
• Lendület program pótlólagos támogatása	+ 400,0
• Fűtőelem-csere támogatása	- 450,0
• OTKA Iroda támogatásának átcsoportosítása más fejezetbe	- 363,8
• OTKA Programok támogatásának átcsoportosítása más fejezetbe	- 7 686,0
2015. évi költségvetési támogatás összesen:	39 789,3

A fejezet 2015. évi költségvetési támogatása 2014. évihez képest közel **19%-kal csökkent**, ennek fő oka az OTKA Iroda és Programok támogatásának átcsoportosítása a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalhoz. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (a továbbiakban NKFIH) 2015. január 1-jei hatállyal, az Országos Tudományos Alapprogramok és a Nemzeti Innovációs Hivatal (a továbbiakban NIH) összeolvadásával jött létre.

Az NKFI Hivatal, mint az OTKA Iroda és a NIH általános és egyetemes jogutódja látja el az összeolvadó költségvetési szervek közfeladatait. A szervezeti változás következményeként az OTKA Iroda és az OTKA Programok költségvetési támogatása (sorrendben 363,8 és 7 686,0 millió Ft) átkerült a Magyar Tudományos Akadémia fejezetétől az NKFIH fejezethez.

A 2015. évi költségvetési támogatásból 26 941,8 millió Ft-ot (a teljes keret 67,7%-át) már a költségvetés elfogadásakor intézményi támogatásként terveztünk (jellemzően működési támogatásként). A fennmaradó 32,3% „fejezeti szinten” került meghatározásra, fejezeti kezelésű támogatásként. E források felosztása év közben versenypályázatok útján történt.

2015-ben ismét **változott a fejezet címrendje**, azaz az MTA fejezet költségvetési törvényben megjelenő támogatásának részletezése. A változások lényege: Az MTA Titkársága korábbi négy alcíme (MTA Igazgatása, MTA Doktori tiszteletdíjak és Bolyai ösztöndíjak, Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások, MTA Köztestületi feladatok) összevonásra került, mellyel együtt az 1. cím az „MTA Titkárság Igazgatása, tiszteletdíjak és köztestületi feladatok” új elnevezést kapta.

Az MTA fejezet költségvetési címrendjének változása

2014. év

2015. év

I. MTA Titkársága

- I/1. MTA Igazgatása
- I/2. Doktori tiszteletdíjak és Bolyai ösztöndíjak
- I/3. Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátási díjak
- I/4. Köztestületi feladatok

II. MTA Könyvtár és Információs Központ

III. MTA kutatóközpontok, kutatóintézetek

IV. MTA Támogatott Kutatóhelyek

V. MTA egyéb intézmények

- V/1. MTA Létesítménygazdálkodási Központ
- V/2 MTA Jóléti intézmények
- V/3. Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága
- V/4. Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

VI. OTKA Iroda

VII. Fejezeti kezelésű előirányzatok

- VII/1. Társadalmi szervezetek és alapítványok támogatása
- VII/2. Határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek támogatás
- VII/3. Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatása
- VII/4. Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
- VII/5. Tudományos könyv- és folyóirat-kiadás támogatása
- VII/6. Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása
- VII/7. Infrastruktúra fejlesztés
- VII/8. Lendület program
- VII/9. Fiatal kutatók pályázatos támogatása
- VII/10. Nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi tagdíjak
- VII/11. Posztdoktori pályázatok támogatása
- VII/12. Szakmai feladatok teljesítése
- VII/13. Kiválósági központok támogatása
- VII/14. Központi kezelésű felújítások
- VII/15. MTA Bölcsészeti és Társadalomtudományok Kutatóháza létrehozása

I. MTA Titkárság Igazgatása, tiszteletdíjak és köztestületi feladatok

II. MTA Könyvtár és Információs Központ

III. MTA kutatóközpontok, kutatóintézetek

IV. MTA Támogatott Kutatóhelyek

V. MTA egyéb intézmények

- V/1. MTA Létesítménygazdálkodási Központ
- V/2 MTA Jóléti intézmények
- V/3. Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága
- V/4. Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

VII. Fejezeti kezelésű előirányzatok

- VII/1. Társadalmi szervezetek és alapítványok támogatása
- VII/2. Határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek támogatás
- VII/3. Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatása
- VII/5. Tudományos könyv- és folyóirat-kiadás támogatása
- VII/6. Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása
- VII/7. Infrastruktúra fejlesztés
- VII/8. Lendület program
- VII/9. Fiatal kutatók pályázatos támogatása
- VII/10. Nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi tagdíjak
- VII/11. Posztdoktori pályázatok támogatása
- VII/12. Szakmai feladatok teljesítése
- VII/13. Kiválósági központok támogatása
- VII/14. Központi kezelésű felújítások
- VII/15. MTA Bölcsészeti és Társadalomtudományok Kutatóháza létrehozása

A fejezet költségvetési támogatásának egy része **nem az MTA fejezetben** kerül felhasználásra. Ennek oka, hogy az MTA több olyan programot működtet, illetve finanszíroz, amely a szűken vett fejezeti határokon átnyúlóan a teljes magyar tudományos közösséget szolgálja. (Ilyen fejezeti keret a Lendület program, és a támogatott kutatócsoportok rendszere.) Ehhez hasonlóan az MTA intézményrendszere is részesül más fejezetek forrásaiból (2015-ben ez 11,3 millió Ft-ot jelentett).

A költségvetési gazdálkodási szabályok következetlenségéből adódik, hogy az éves beszámoló mindezt két lépésben mutatja be. Az alábbi levezetés az MTA fejezet 2015. évi költségvetési támogatásának alakulását szemlélteti, beleértve az évközi változásokat is:

Jogcímek	adatok millió Ft-ban
• Fejezetek közötti támogatás átcsoportosítás egyéb feladatokra	+11,3
• A 2015. évi adókompenzáció támogatása	+ 183,1
• <u>A Prémiumévek program kiadásainak támogatása</u>	+ 8,2
Változás összesen	+ 202,6

A fentiek alapján 2015-ben az MTA fejezetben felhasznált költségvetési támogatás összege **39 991,9 millió Ft-ot** tett ki.

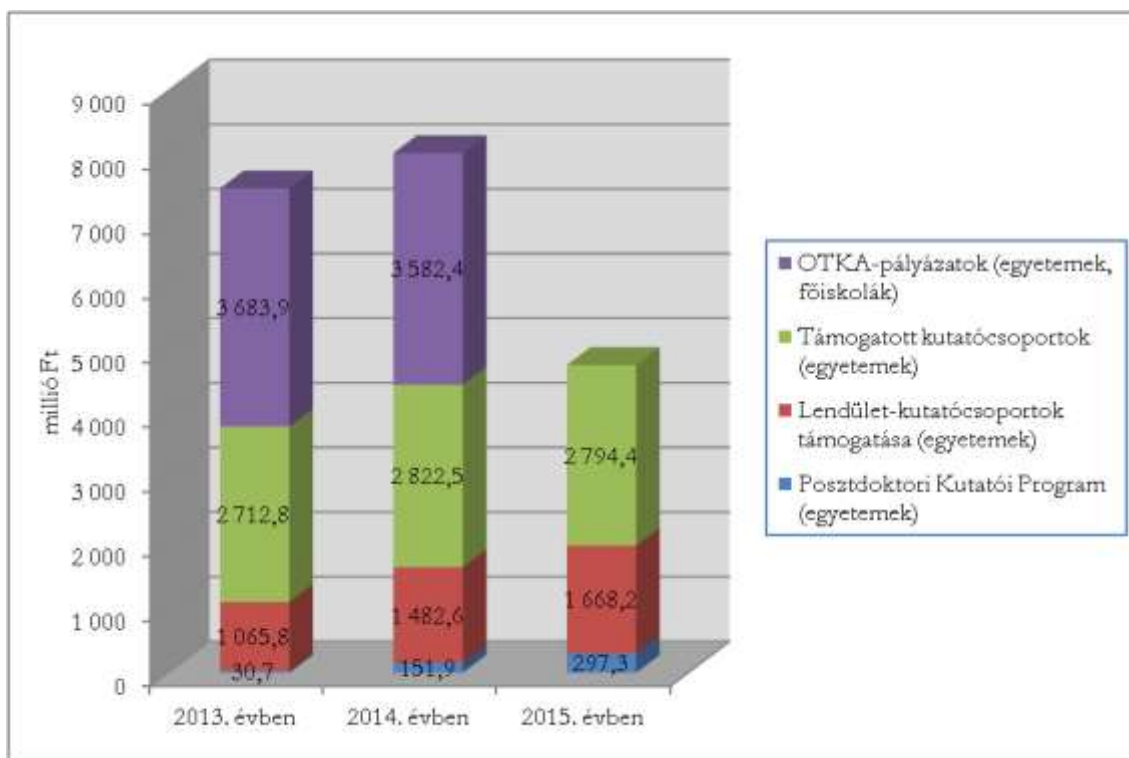
1.2. Az MTA és a felsőoktatás kapcsolata

A fenti átcsoportosításokon túl további programokra is igaz, hogy **nem csak akadémiai intézményekben** valósulnak meg. A programokról az alábbi táblázat ad összefoglalást:

MTA-támogatások fejezeten kívüli felhasználása	adatok millió Ft-ban		
	2013. év	2014. év	2015. év
OTKA-pályázatok (egyetemek, főiskolák) *	3 683,9	3 582,4	
Támogatott kutatócsoportok (egyetemek)	2 712,8	2 822,5	2 794,4
Lendület-kutatócsoportok támogatása (egyetemek)	1 065,8	1 482,6	1 668,2
Posztdoktori támogatások (egyetemek)	30,7	151,9	297,3
Összesen	7 493,2	8 039,4	4 759,9

*2015-ben OTKA Iroda és Programok támogatása átcsoportosításra került az NKFIH fejezethez

Összességében elmondható, hogy az MTA fejezet 2015-ben mintegy 4,8 milliárd Ft-tal támogatta a hazai – nem MTA-kutatóintézetekben megvalósuló – tudományos kutatásokat, amivel továbbra is (OTKA nélkül is) a hazai egyetemi kutatások jelentős finanszírozója maradt.

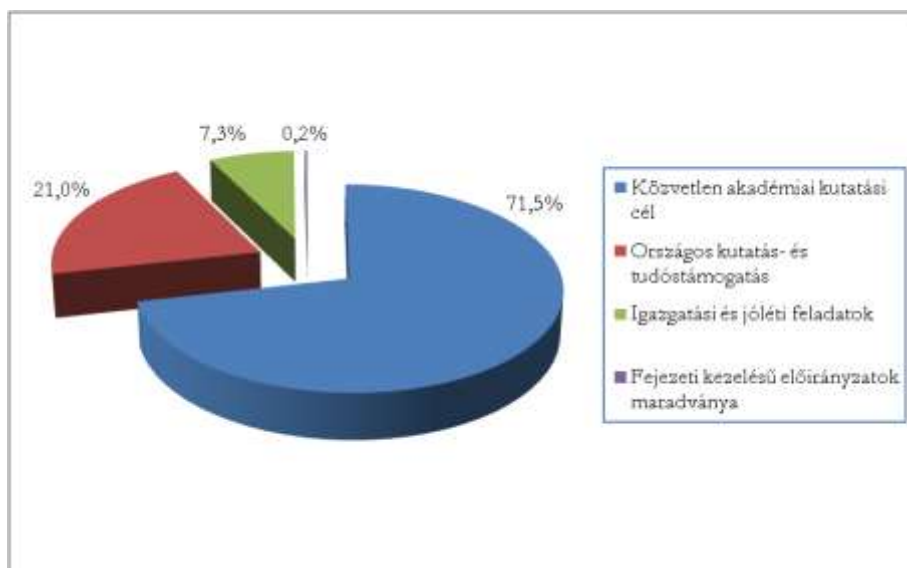
1. ábra: Az MTA felsőoktatáson keresztül nyújtott támogatása (2013–2015)

1.3. A költségvetési támogatás felhasználási jogcímei

A 2015-ben az Akadémia részére biztosított működési és felújítási célú költségvetési támogatás felhasználásának alakulását a következő mutatószámokkal lehet jellemezni (az összehasonlíthatóság érdekében mindhárom évben az OTKA-programok és Iroda költségvetése nélkül):

Felhasználás iránya	2013. év (%)	2014. év (%)	2015. év (%)
Közvetlenül kutatási célokra	71,5	74,8	71,5
<i>ebből: felújítási és beruházási támogatások</i>	7,8	8,0	5,7
Országos kutatás- és tudóstámogatásra	21,1	18,6	21,0
Igazgatási, jóléti feladatokra	7,2	6,6	7,3
Fejezeti kezelésű előirányzatok maradványa	0,2	0,0	0,2
Összesen	100,0	100,0	100,0

A közvetlen kutatási célokra felhasznált támogatás aránya és az igazgatási kiadások részaránya a korábbi évekhez hasonló mértékű.

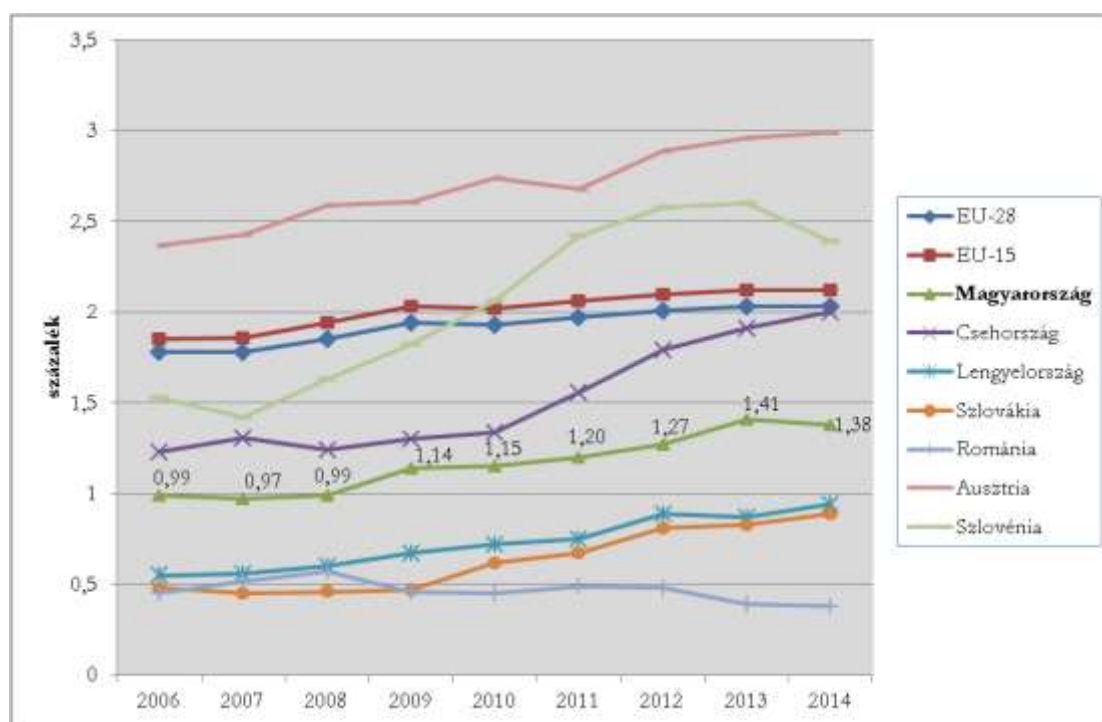
2. ábra: A költségvetési támogatás felhasználásának megoszlása (2015)

- **Közvetlen kutatási célokra felhasznált költségvetési támogatás (71,5%)**
Ebbe a körbe tartozik:
 - a kutatóközpontok és kutatóintézetek működési célú támogatása,
 - a támogatott kutatócsoportok támogatása,
 - a fiatal kutatók pályázati támogatása,
 - az európai uniós és hazai kutatóintézeti pályázatok önrészének kiegészítő forrása,
 - a Lendület program,
 - a felújítás, beruházás és infrastruktúra-fejlesztési támogatások.
- **Országos kutatás- és tudóstámogatás (21,0%)**
Ebbe a körbe tartozik:
 - az akadémiai tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások,
 - a doktori tiszteletdíj és a Bolyai-ösztöndíj,
 - az MTA Könyvtár és Információs Központ,
 - a nemzetközi kapcsolatok,
 - a területi akadémiai bizottságok,
 - a Nagy Imre Emlékház működtetésének alapítványi támogatása,
 - a határon túli magyar tudósok és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatása,
 - a Bolyai Műhely Alapítvány támogatása,
 - a tudományos társaságok támogatása,
 - a könyv- és folyóirat-kiadás támogatása Akadémián kívüli nem költségvetési szervezeteknek,
 - a *Magyar Tudomány* folyóirat támogatása.
- **Igazgatási, kutatásszervezési, egyéb, kutatást kiegészítő, kisegítő és jóléti feladatok (7,3%)**
Ebbe a körbe a következő feladatok sorolhatók:
 - MTA Létesítménygazdálkodási Központ támogatása,
 - jóléti intézmények támogatása,
 - az MTA Titkárság működtetése,
 - a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia működésének támogatása.

1.4. Magyarország és néhány környező ország K+F finanszírozási és létszámjellemezői

Annak érdekében, hogy az MTA költségvetési beszámolója tágabb összefüggésben is értékelhető legyen, az alábbiakban bemutatjuk az Európai Unió és néhány környező ország fő kutatási jellemzőit. (Ebben a fejezet részben a legfrissebb adatok – a nemzetközi statisztikai adatszolgáltatások sajátosságai miatt – általában 2014. éviéek).

A hazai K+F ráfordítás GDP-hez viszonyított aránya 2008 és 2013 között mérésenként nőtt, és – Csehországot kivéve – nagyobb, mint a velünk összehasonlítható környező országok hasonló mutatója. 2014-ben a növekedés megállt, a GDP-arányos ráfordítás kismértékben csökkent. A K+F ráfordítások összege ugyanakkor 2014-ben is tovább növekedett (2013-ban 1 415,1 millió euró; 2014-ben 1 428,8 euró). A GDP-hez viszonyított hazai K+F ráfordítási arány (1,38%) jelentősen elmarad ugyan az EU-28 átlagosan 2% körüli ráfordítási arányától, de jóval magasabb a román, a szlovák vagy a lengyel aránynál (0,38-0,94%).

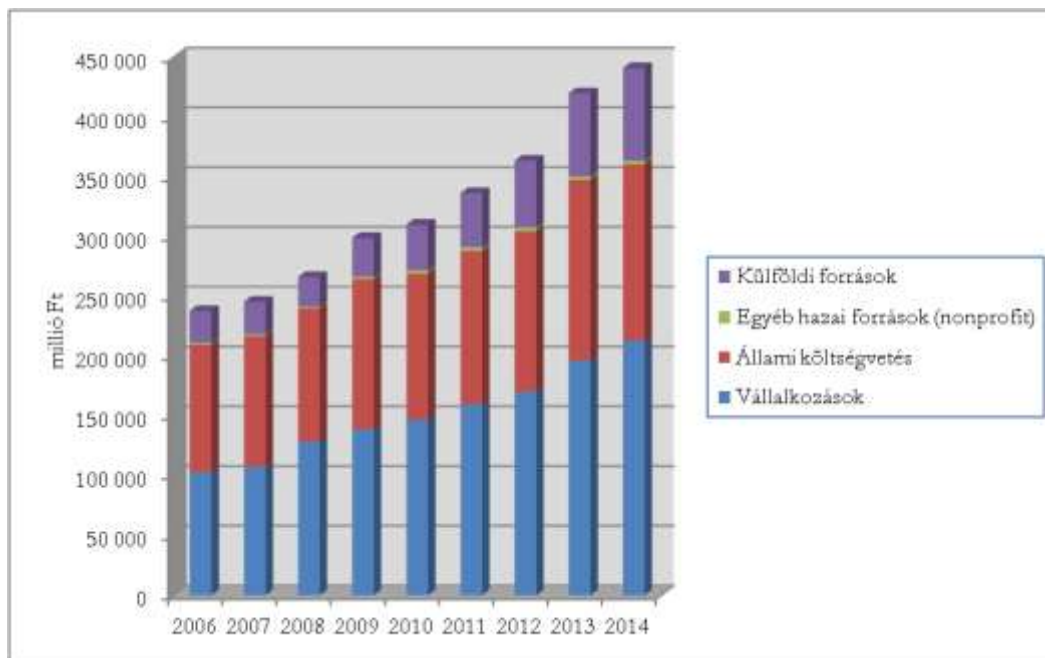
(Adatforrás: Eurostat)

3. ábra: Teljes K+F ráfordítás a GDP százalékában (2006–2014)

Az ország egy lakosra jutó K+F ráfordítása a 2011-es 120,6 euró értékről 2012-re 126,6 euróra, 2013-ra 142,8 euróra, 2014-re 144,7 euróra nőtt; ezzel Csehország mögött a második legjobb eredményt mutatja Magyarország a közép-európai térségben. Az EU-28 vonatkozó adata 560 euró/fő körül alakult 2014-ben.

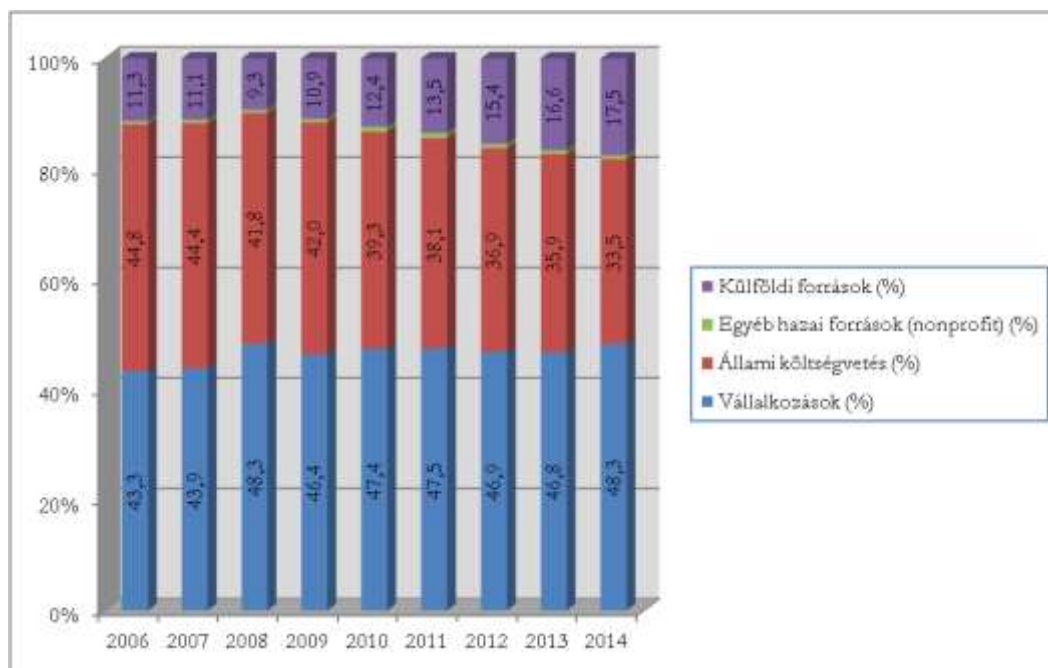
A K+F ráfordítások szerkezete Magyarországon kedvezően alakul: a piaci források mennyisége a vizsgált időszakban nagyjából duplájára, a külföldi források mennyisége közel háromszorosára nőtt. Az állami költségvetési források ennél jóval csekélyebb arányban nőttek

a vizsgált időszakban; 2014-ben e téren kismértékű csökkenés is megfigyelhető (2013: 150 728 millió Ft; 2014: 147 703 millió Ft). Arányait tekintve a külföldi források részesedése növekszik, a vállalati forrásoké egy-egy év kisebb aránybeli növekedése mellett jellemzően stagnál, az állami források részaránya csökken.

(Adatforrás: KSH)

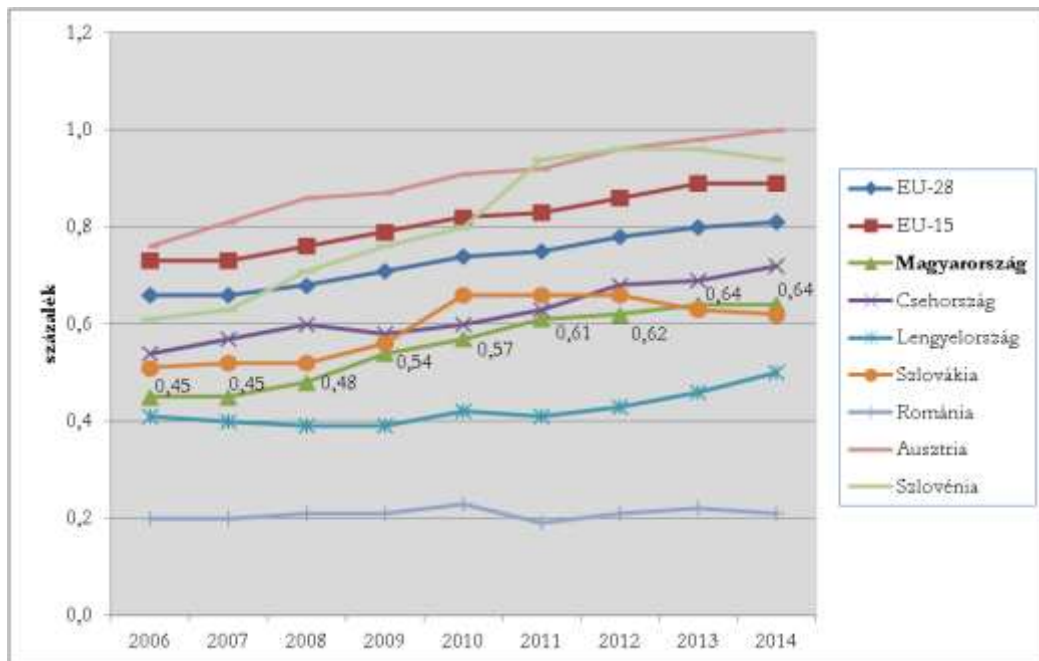
4. ábra: A hazai K+F források szerkezete (2006–2014)

(Adatforrás: KSH)

5. ábra: Magyarország K+F ráfordításának szerkezete a források arányában (2006-2014)

A kutatók (FTE – teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszám) összes foglalkoztatotton belüli aránya Magyarország esetében 2007 és 2013 között kismértékben nőtt (2007: 0,45%; 2013: 0,64%), a növekedés 2014-re megtorpant. Az EU-átlagokhoz képest még mindig jelentős az elmaradás.

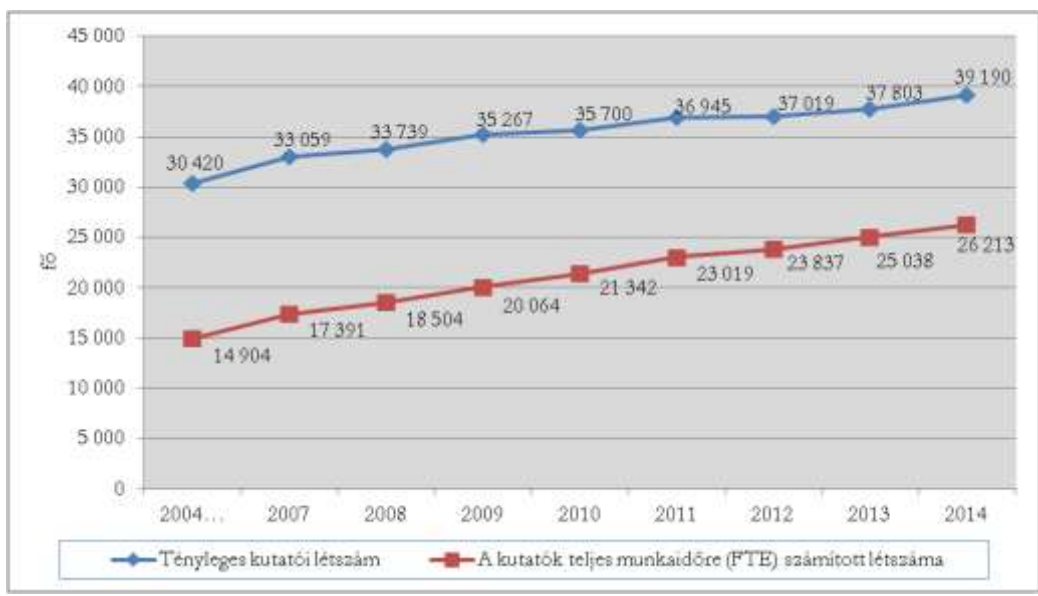

(Adatforrás: Eurostat)

6. ábra: A kutatók (FTE) aránya az összes foglalkoztatott százalékában (2006–2014)

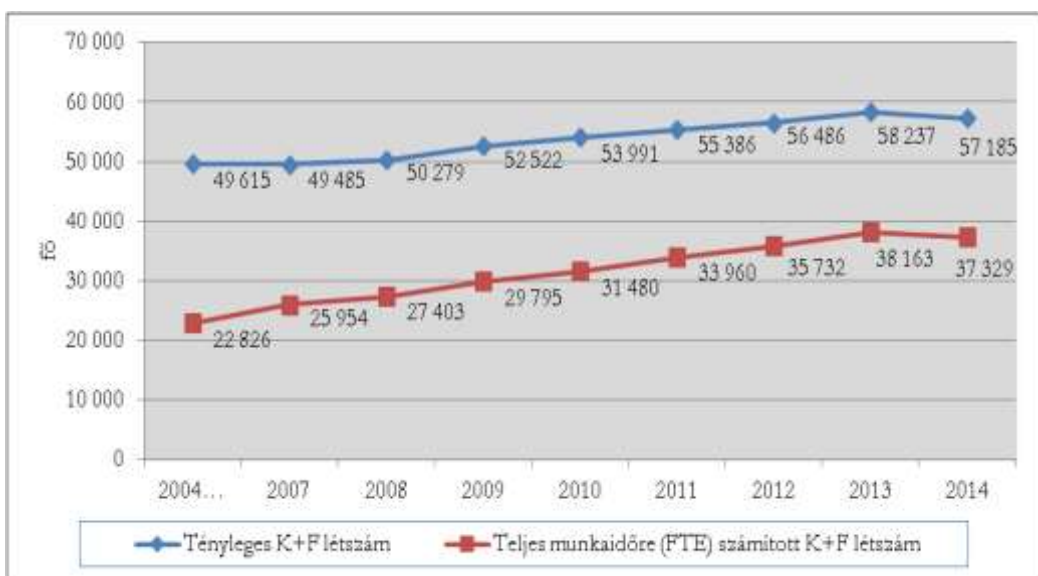
1.5. Hazai kutató-fejlesztő helyek száma és létszámadatai

A kutatás-fejlesztés jelentőségét mutatja a területen foglalkoztatottak emelkedő száma is: a tényleges kutatói létszámokat figyelembe véve 2014-ben nagyjából 39 200-an dolgoztak kutatóként, 29%-kal többen, mint 2004-ben. A kutatók száma mellett a K+F területen dolgozók (kutatók és segéd személyzet) teljes létszáma is növekedett az időszak jelentős részében, de 2014-ben ez is csökkent (a K+F segéd személyzet mintegy 10%-os létszámcsökkenése miatt).

(Adatforrás: KSH)

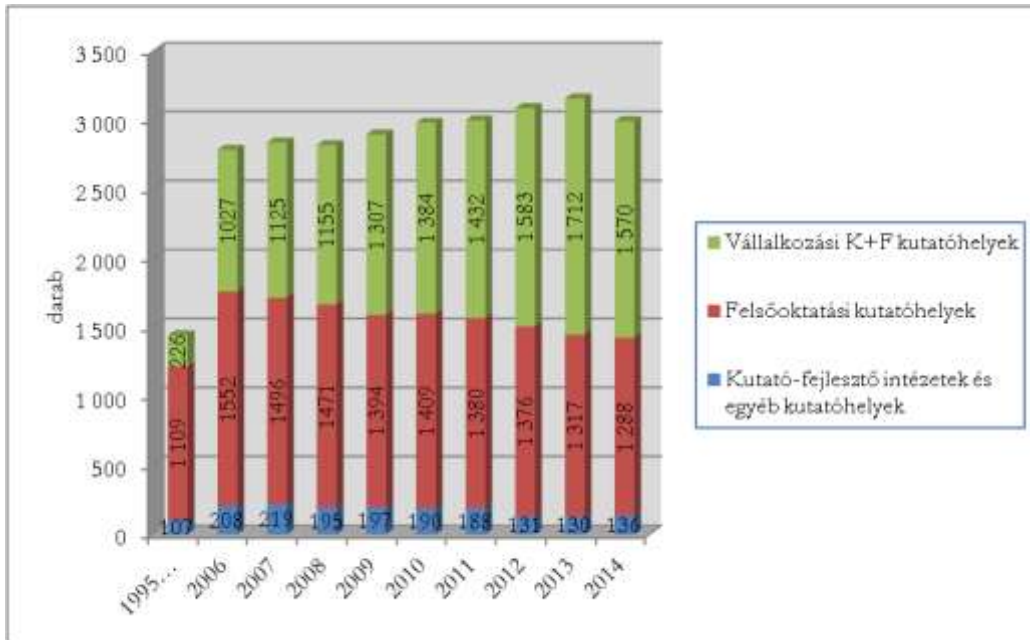
7. ábra: A kutatói létszám alakulása Magyarországon (2007–2014)

(Adatforrás: KSH)

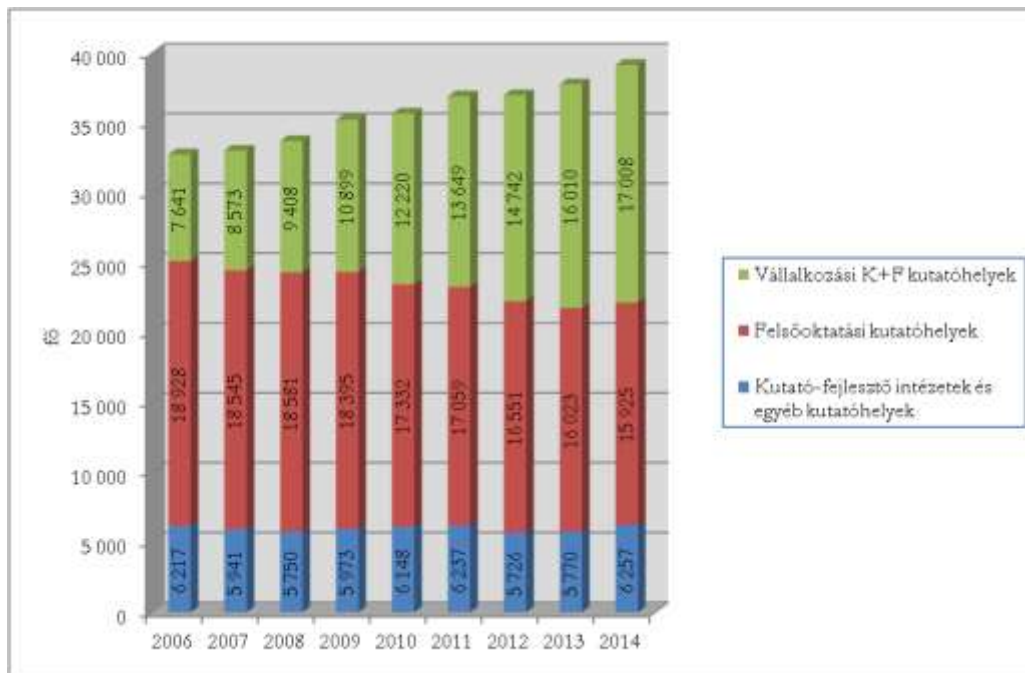
8. ábra: A K+F létszám alakulása Magyarországon (2007–2014)

A kutatóhelyek száma 2006 és 2013 között nőtt, 2014-ben némileg csökkent, főként a vállalászsi K+F kutatóhelyek számának csökkenése miatt. Ennek ellenére 2014-ben a vállalászsi területen található a legtöbb kutatóhely (1570), számuk 2006 és 2014 között 53%-kal nőtt. A kutatói létszám e szektorban az elmúlt években szintén jelentősen emelkedett, 2006-hoz képest 123%-kal.

(Adatforrás: KSH)

9. ábra: A kutató-fejlesztő helyek száma Magyarországon (2006–2014)

(Adatforrás: KSH)

10. ábra: A kutató-fejlesztő helyek kutatóinak tényleges létszáma Magyarországon (2006–2014)

2. Bevételek

2.1. Bevételi struktúra

adatok millió Ft-ban

Bevételi jogcímek	2015. év (terv)	2015. év (tény)	A tényleges a tervezetthez viszonyítva (%)
Működési, szolgáltatási bevétel, kamatbevételek, és egyéb bevételek	8 664,6	10 303,6	118,9
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	-	10,9	-
Államháztartáson kívülről, külföldről származó bevételek	4 358,3	4 485,0	102,9
Államháztartáson belülről származó bevételek*	3 505,9	9 852,3	281,0
Finanszírozási (értékpapír) bevételek	-	1 281,0	-
Intézményi bevételek összesen	16 528,8	25 932,8	156,9
Fejezeti bevételek	-	131,6	-
Mindösszesen	16 528,8	26 064,4	157,7

*2015-től a korábbi OTKA támogatás is bevétel

Az intézményi saját bevételek 57,7%-kal meghaladták a tervezett mértéket, aminek okai:

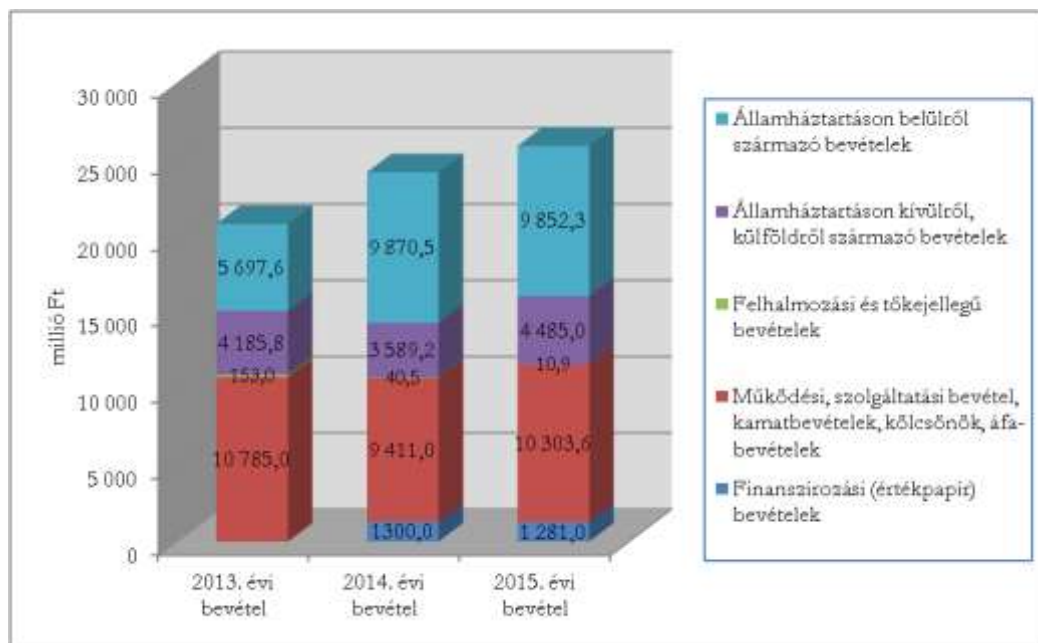
- Az intézményi bevételek jelentős mértékben alultervezettek voltak, mert a 2015-ös költségvetés korai tervezése miatt kizárólag az akkor ismert bevételi tételeket tartalmazták.
- Az intézetek sikeres pályázati szereplése miatt évközben több európai uniós, valamint hazai pályázati bevétel folyt be.
- Az uniós társfinanszírozású, valamint egyéb hazai pályázatok időszaki kifizetései az előző évekhez képest felgyorsultak.
- Az OTKA források „átminősülése bevétellé”, a program fejezetváltása miatt.

A bevételek jogcímenkénti összetételét és az ezekhez kapcsolódó mutatószámokat az alábbi táblázat és a **2. számú melléklet** részletezi.

adatok millió Ft-ban

Bevételi jogcímek	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Működési, szolgáltatási bevétel, kamatbevételek, és egyéb bevételek	10 785,0	9 411,0	10 303,6	109,5
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	153,0	40,5	10,9	26,9
Államháztartáson kívülről, külföldről származó bevételek	4 185,8	3 589,2	4 485,0	125,0
Államháztartáson belülről származó bevételek	5 697,6	9 870,5	9 852,3	99,8
Finanszírozási (értékpapír) bevételek		1 300,0	1 281,0	98,5
Intézményi bevételek összesen	20 821,4	24 211,4	25 932,8	107,1
Fejezeti bevételek	2 265,0	1 309,5	131,6	10,0
Mindösszesen	23 086,4	25 520,9	26 064,4	102,1

Az államháztartáson kívüli bevételek kiugró növekedésének oka az európai uniós források jelentős emelkedése.

II. ábra: Az MTA irányítása alá tartozó köztisztviselési költségvetési szervek saját bevételei (2013–2015, millió Ft)

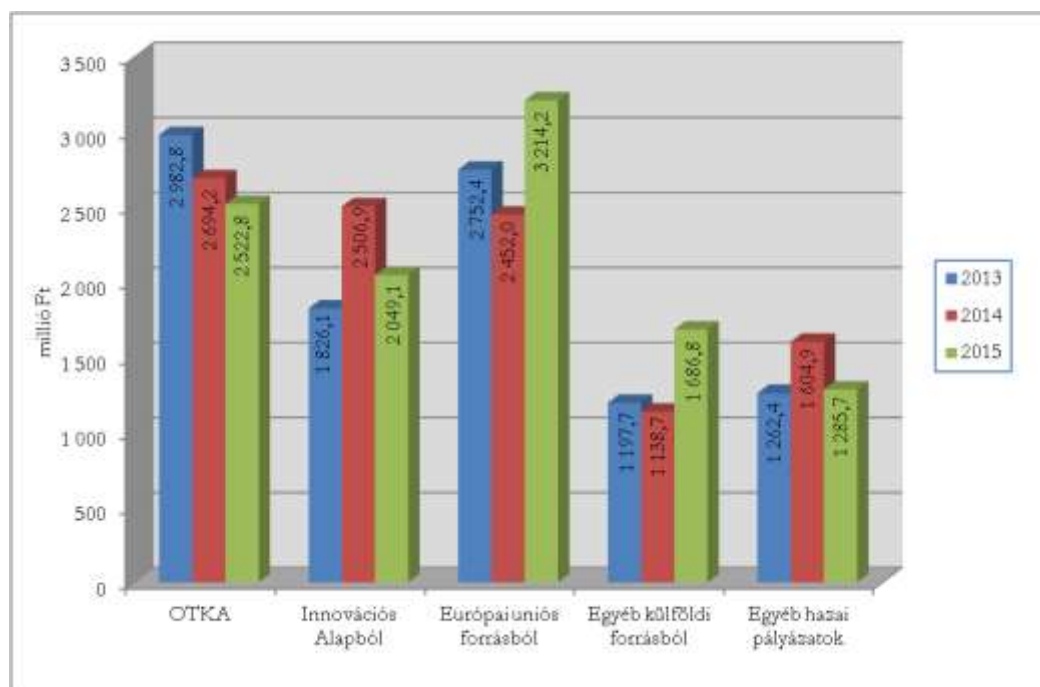
2.2. A pályázati bevételek alakulása

Az akadémiai kutatóintézet-hálózat bevételei 2015-ben is meghatározó arányban pályázatokból származtak.

A matematikai és természettudományi területen a hazai és külföldi pályázatok a külső bevételek 80%-át (a teljes bevétel 29%-át), az élettudományi területen a külső bevételek 87%-át (a teljes bevétel 32%-át), a bölcsészet- és társadalomtudományi területen pedig a külső bevételek 94%-át (a teljes bevétel 19%-át) tették ki.

A hazai pályázatok túlnyomó többsége az OTKÁ-tól és a Kutatási Technológiai és Innovációs Alapból származott.

Nőtt a különböző európai uniós támogatású, köztük a H2020 nyertes pályázatok száma. E pályázatokon hagyományosan kiemelkedően sikeres volt az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet, de figyelemre méltó eredményt sikerült elérnie az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontnak, az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézetnek, az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontnak és az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontnak is. Az utóbbi három intézmény három ERC Consolidator Grantot elnyert Lendület kutatócsoport-vezető befogadó intézménye is. E kutatók a 2014-ben meghirdetett ERC-pályázatokon szerepeltek sikerrel, és 2015-ben kezdték meg munkájukat.

12. ábra: Az akadémiai kutatóközpontok és kutatóintézetek pályázati bevételei (2013-2015, millió Ft)

3. Kiadások

3.1. Kiadási struktúra

adatok millió Ft-ban

Kiadási jogcímek	2015. év (terv)	2015. év (tény)	A tényleges a tervezetthez viszonyítva (%)
Személyi juttatások	24 497,5	27 760,5	113,3
Munkaadókat terhelő járulékok	6 469,7	7 731,6	119,5
Dologi kiadások	10 823,7	17 866,1	165,1
Beruházási, felújítási kiadások	1 516,1	10 429,5	687,9
Pénzeszközátadások	163,6	921,2	563,1
Finanszírozási (értékpapír) kiadások		1 281,0	
Intézményi kiadások összesen	43 470,6	65 989,9	151,8
Fejezeti kiadások	12 847,5	1 639,3	12,8
Mindösszesen	56 318,1	67 629,2	120,1

Az intézményi kiadások növekedésének „természetes oka”, hogy az MTA fejezet költségvetésében a költségvetési törvény jóváhagyásakor még fejezeti kezelésű előirányzatként szereplő tételek nagyobb része a felhasználás során intézményi kiadássá válik.

Az összesített kiadás növekedésének oka ugyanakkor döntően az intézményi bevételek emelkedése (ezt az előzőekben bemutattuk), valamint az előző évi – kötelezettségvállalással terhelt – maradványok felhasználása (ezt az 1/5. fejezetben mutatjuk be).

3.2. Intézményi kiadások

Az intézmények tényleges pénzforgalmi – alaptevékenységre felhasznált, vállalkozási maradvány nélküli – kiadásai 63 787,7 millió Ft-ot tettek ki, a pénzeszközátadások és a finanszírozási kiadások nélkül számítva.

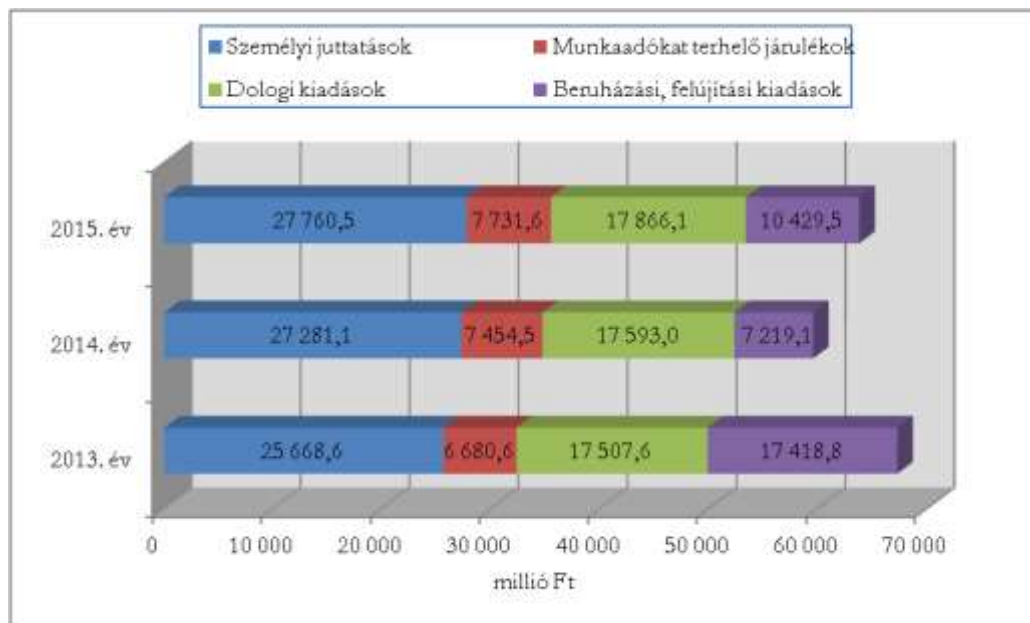
Ezek közül a legjellemzőbb – összehasonlítható – kiadási jogcímek a következők voltak:

adatok millió Ft-ban

Kiadási jogcím	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Személyi juttatások	25 668,6	27 281,1	27 760,5	101,8
Munkaadókat terhelő járulékok	6 680,6	7 454,5	7 731,6	103,7
Dologi kiadások	17 507,6	17 593,0	17 866,1	101,6
Beruházási, felújítási kiadások	17 418,8	7 219,1	10 429,5	144,5
Összesen	67 275,6	59 547,7	63 787,7	107,1

A beruházási kiadások változását főként az MTA éppen folyó nagyberuházásai okozzák. 2015-ben az MTA Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza építése volt a legnagyobb beruházási projekt, a tárgyévi beruházási kiadások között 1,7 milliárd Ft-tal szerepel.

A dologi kiadások és a személyi kifizetések az előző évihez képest azonos szinten maradtak, amellyel biztosítani lehetett a feladatok megvalósítását.

13. ábra: A kiadási jogcímek alakulása az Akadémia intézményeiben (2013–2015, millió Ft)

4. Fejezeti források felhasználása, versenypályázatok

A 2015. évi költségvetési törvényben biztosított fejezeti támogatások felhasználása, pontosabban a forrásallokáció (vagyis a különböző programok támogatásának eljuttatása az intézményekhez) döntően versenypályázatokon keresztül történt.

Mindez a szóban forgó támogatások erősen differenciált elosztását jelentette, kedvező helyzetbe hozva az innovatív, kiváló eredményeket elérő kutatókat, kutatócsoportokat, intézményeket.

A pályázati rendszerben elosztott támogatások részletes bemutatása

1. Infrastruktúra-fejlesztési pályázatok

2015-ben az MTA két alkalommal írt ki kutatási infrastruktúra-fejlesztési pályázatot. A januári és őszi pályázati fordulók alapján a 2015. évi támogatásokat a táblázat utolsó oszlopa mutatja. (Összehasonlításként az előző két év adatait is közöljük.)

adatok ezer Ft-ban

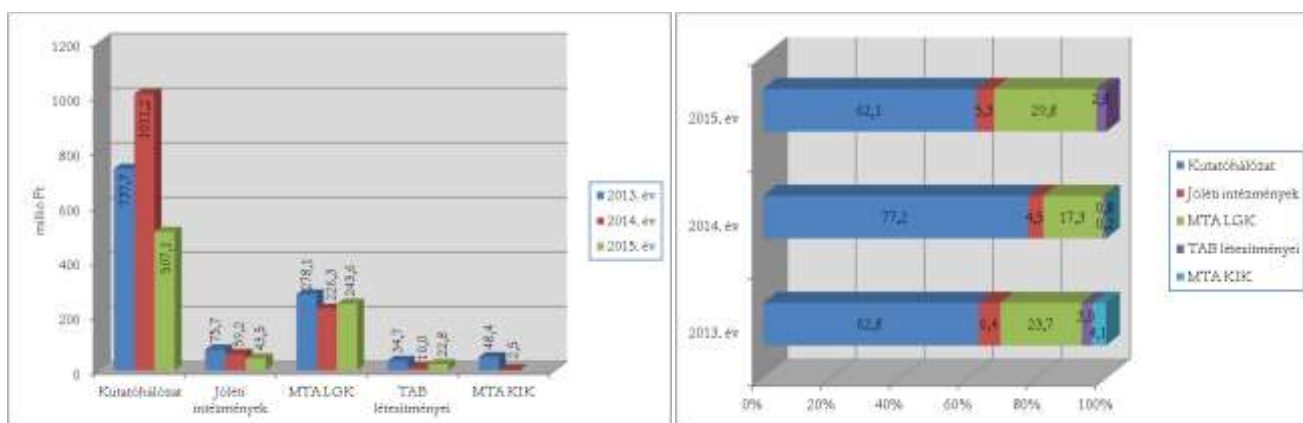
Intézmény	2013. év	2014. év	2015. év
MTA Agrártudományi Kutatóközpont	66 112	135 528	97 020
MTA Atommagkutató Intézet	196 300	207 811	225 700
MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont	121 443	222 491	127 900
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont	134 300	163 300	164 474
MTA Energiatudományi Kutatóközpont	120 500	72 058	146 583
MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	191 294	165 920	105 200
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont	5 200	34 310	32 195
MTA Nyelvtudományi Intézet	11 700	31 679	119 900
MTA Ökológiai Kutatóközpont	176 440	116 508	40 100
MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet	10 000	26 268	13 900
MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet	56 000	26 200	169 600
MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont	314 800	227 107	208 010
MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont	1 900	26 878	22 050
MTA Természettudományi Kutatóközpont	163 008	652 799	209 300
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont	196 300	94 000	275 000
MTA Könyvtár és Információs Központ	22 500	36 860	101 500
MTA Létesítménygazdálkodási Központ	25 000		
MTA Üdülési Központ	4 000		
MTA Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága		10 000	
MTA Titkárság	6 600		77 580
Összesen	1 823 397	2 249 717	2 136 012

2. Felújítási támogatás

A különböző létesítmények állagának megóvását, illetve tényleges megújítását szolgáló támogatás összege 2015-ben 817 millió Ft-ot tett ki. (A költségvetési törvényben a felújítás 723,8 millió Ft-tal szerepelt, az Akadémia egyéb források átcsoportosításával növelte az összeget.) A felújítási támogatás intézményi kör szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

adatok millió Ft-ban

Intézmény	2013. év		2014. év		2015. év	
	M Ft	%	M Ft	%	M Ft	%
Kutatóhálózat	737,7	62,8%	1 011,2	77,2%	507,1	62,1%
Jóléti intézmények	75,7	6,4%	59,2	4,5%	43,5	5,3%
MTA LGK (Székház, Nádor u., Budaörsi út)	278,1	23,7%	226,3	17,3%	243,6	29,8%
Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága	34,7	3,0%	10,0	0,8%	22,8	2,8%
MTA Könyvtár és Információs Központ	48,4	4,1%	2,5	0,2%	-	-
Összesen	1 174,6	100,0%	1 309,2	100,0%	817,0	100,0%

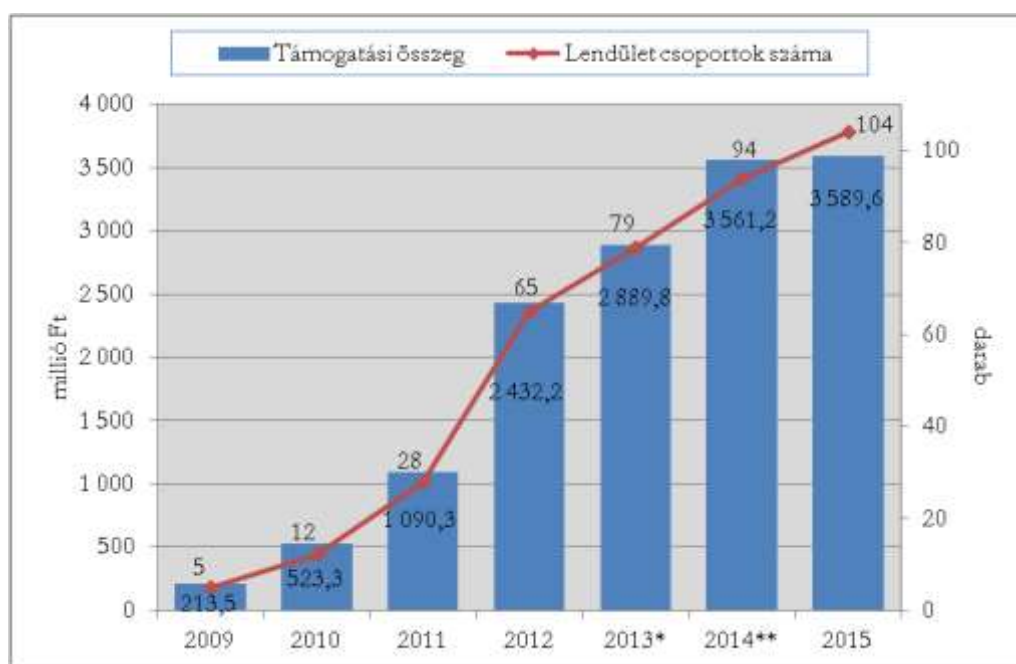
14–15. ábra: A felújítási támogatások felhasználása intézményi kör szerint (millió Ft, illetve százalék; 2013–2015)

3. Lendület-kutatócsoport pályázatok

A program 2009. évi elindításakor 5, 2010-ben 7 kutatóintézeti Lendület-kutatócsoport indult, ami 2011-ben 7 kutatóintézeti és 9 egyetemi csoporttal bővült. 2012-ben 20 kutatóintézeti és 17 egyetemi, valamint 2013-ban 8 kutatóintézeti és 6 egyetemi nyertes kezdhetette meg kutatásait. A 2014. évi pályázat alapján újabb 18 kutatócsoport jött létre (kutatóintézetekben 10, egyetemeken 8). Időközben a 2009. évi 5 Lendület-nyertes közül három kutatócsoport 2013. évi támogatása beépült az intézmények (MTA Természettudományi Kutatóközpont, MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet) költségvetésébe, kettő pedig 2014 nyaráig működött önálló csoportként, támogatásuk 2015-től épült be a befogadó intézmények költségvetésébe. A 2015. évi Lendület-pályázatra 96-an jelentkeztek. A pályázók 44 százaléka az élettudományok, 42 százaléka a matematikai és természettudományok, 14 százaléka pedig a bölcsészet- és társadalomtudományok területéről nyújtott be kutatási programot.

A 13 nyertes közül négyen az I., kilencen a II. kategóriában folytatják tudományos munkájukat, öten a matematikai és természettudományok, öten az élettudományok, hárman pedig a bölcsészet- és társadalomtudományok művelői. Hat nyertes pályázó akadémiai kutatóközpontban vagy -intézetben, hét egyetemen alapíthatott önálló csoportot. Külföldről négy kutató érkezett haza. A Magyar Tudományos Akadémia öt éven keresztül 400 millió forinttal támogatja kutatási programjukat.

A Lendület programban **2015-ben felhasznált 3 589,6 millió Ft támogatásból 1 921,4 millió Ft az MTA intézményeiben, 1 668,2 millió Ft az egyetemeken** hasznosul.

* Három Lendület-csoport véglegesítése miatt 2013. december 31-én 76 csoport működött

**Két újabb Lendület-csoport véglegesítése miatt 2014. december 31-én 92 csoport működött

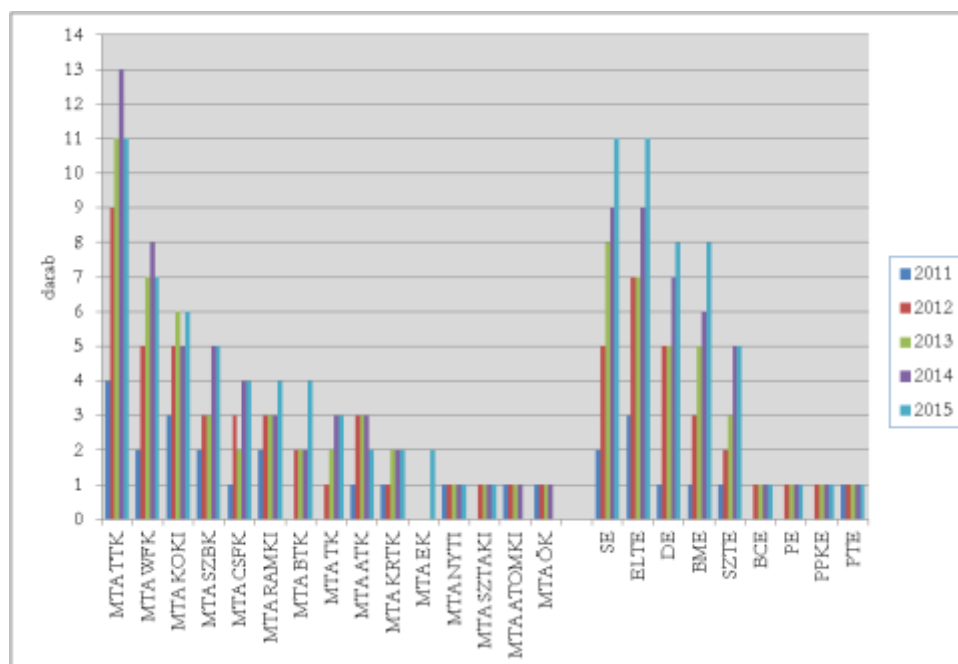
16. ábra: A Lendület program évenkénti támogatási összege és a csoportok száma (2009–2015)

A Lendület programra fordított támogatás **2015. évi összegét** az alábbi táblázat mutatja be:

Pályázat		Kutatócsoportok száma (db)	Támogatási összeg (ezer Ft)
2010. évi pályázatok		6	75 787
2011. évi pályázatok	V. évi támogatás	16	424 165
2012. évi pályázatok	IV. évi támogatás	37	1 258 230
2013. évi pályázatok	III. évi támogatás	14	607 750
2014. évi pályázatok	II. évi támogatás	18	779 624
2015. évi pályázatok	I. évi támogatás	13	444 000
Összesen		104	3 589 556

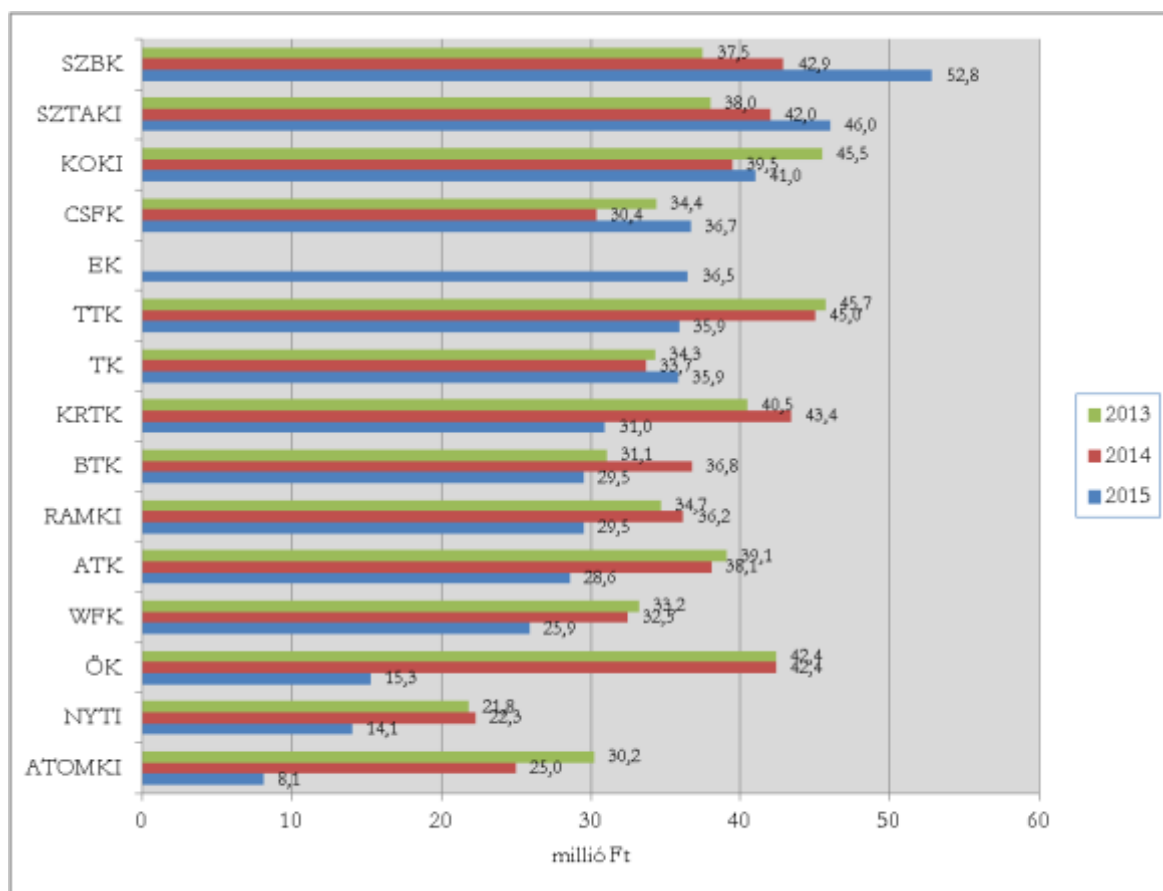
A Lendület program 2015. évi intézmények szerinti támogatását az alábbi táblázat szemlélteti:

Intézmény / (kutatócsoportok száma)	Támogatás (M Ft)
MTA Agrártudományi Kutatóközpont (3)	85,9
MTA Atommagkutató Intézet (1)	8,1
MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont (4)	118,1
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (4)	146,7
MTA Energiatudományi Kutatóközpont (2)	
MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet (6)	246,1
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont (2)	61,9
MTA Nyelvtudományi Intézet (2)	28,1
MTA Ökológiai Kutatóközpont (1)	15,3
MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet (4)	118,1
MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (1)	46,0
MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont (5)	264,2
MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont (3)	107,6
MTA Természettudományi Kutatóközpont (11)	468,2
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont (8)	207,1
<i>Az MTA kutatóintézmények összesen (57)</i>	<i>1 921,4</i>
<i>Egyetemek összesen (47)</i>	<i>1 668,2</i>
Mindösszesen	3 589,6

17. ábra: Lendület-kutatócsoportok intézményenként (2011–2015; az adott év december 31-én működő csoportok száma)

Az MTA kutatóhálózatában a legtöbb Lendület-kutatócsoport az MTA Természettudományi Kutatóközpontban működik (11 Lendület-csoport), annak ellenére, hogy a két Lendület-csoportot befogadó Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet 2015-ben átszervezés következtében az MTA Energiatudományi Kutatóközpontba integrálódott. Az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban 2015. év végén 8 Lendület-kutatócsoport tevékenykedett. Jelentős számú kutatócsoporttal rendelkezik az MTA KOKI és az MTA SZBK. Az egyetemi Lendület-csoportok többsége a hat kutatóegyetemen (BME, DE, ELTE, PTE, SE, SZTE) működik, a nem kutatóegyetemi rangú intézményekben 3 kutatócsoport dolgozik a 47 egyetemi Lendület-csoport közül.

18. ábra: Egy Lendület-kutatócsoportra jutó támogatás (millió Ft, 2013–2015)

A kutatócsoportonkénti átlagos támogatás 2015-ben 8,1 és 52,8 millió Ft között alakult, ami az előző évekhez képest a különbségek növekedését jelzi. Ennek oka bizonyos Lendület-csoportok utolsó éves támogatásának 2015-re történő áthúzódása, mely az adott csoportok esetében már az előző évekhez képest csekélyebb támogatási összeget jelent. A legmagasabb csoportonkénti átlaggal 2015-ben az MTA SZBK rendelkezett.

4. Európai uniós és egyéb külföldi és hazai kutatóintézeti pályázatok kiegészítő támogatása

2015-ben is két ütemben (májusban és októberben) volt lehetőség pályázati kiegészítő támogatások elnyerésére. A kutatóközpontok és kutatóintézetek összesen **1 014,6 millió Ft** támogatásban részesültek. A támogatást elsősorban az Európai Unió által kiírt, a jelentősebb egyéb külföldi pályázatok, illetve az Új Széchenyi Terv keretében elnyert pályázatok kiegészítő forrásaként lehetett felhasználni.

Az első ütem támogatásának elosztásakor az önrésszel rendelkező FP7 keretprogram pályázatai kaptak prioritást, míg a második ütemben a H2020 program 2015-ben megjelenő pályázati kiírásaira történő felkészülés elősegítése volt a cél.

5. Vendégkutatói pályázat

Az akadémiai kutatóhálózat megújítási programjának részeként a nemzetközileg kiemelkedő külföldi vendégkutatók magyarországi meghívására is nyílt lehetőség. A hazai kutatóhelyek, kutatócsoportok munkájában való részvételre szóló „MTA Vendégkutatói Program 2015” pályázatra összesen 23-an jelentkeztek. A független bírálók és a zsűri véleménye alapján az előterjesztő **hét kutató** meghívását hagyta jóvá, összesen 43,7 millió Ft összegben. A kiválasztott nemzetközi hírű vendégkutatók 3–12 hónapot töltenek Magyarországon, bekapcsolódva az MTA egy-egy kutatóközpontjának és kutatócsoportjának tudományos tevékenységébe.

Befogadó intézet	Kutató	Hónap	Támogatás (millió Ft)
MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	Buzsáki György (USA)	3	7,5
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont	Sierd Cloetingh (Hollandia)	3	7,5
MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont	Allan Downie (Nagy-Britannia)	4	4,0
MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodája	Ulrike Feudel (Németország)	3	6,3
MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet	Jan van Mill (Hollandia)	3	6,0
MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont	Olga Khavanova (Oroszország)	6	9,0
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont	Heinrich Hockmann (Németország)	5	3,4

6. MTA Posztdoktori Kutatói Program

Az Akadémia 2013-ban hirdetett először posztdoktori pályázatot. A 2015. évi pályázati felhívásra 154 pályázat érkezett. A 24 hónapon át adható havi bruttó 300 ezer Ft kutatási támogatást („posztdok ösztöndíj”) 90-en nyerték el. Közülük 37-en a matematikai és természettudományok, 28-an az élettudományok, 25-en pedig a humán- és társadalomtudományok területén végeznek kutatásokat.

A posztdoktori támogatások 2015-ben a következőképpen alakultak:

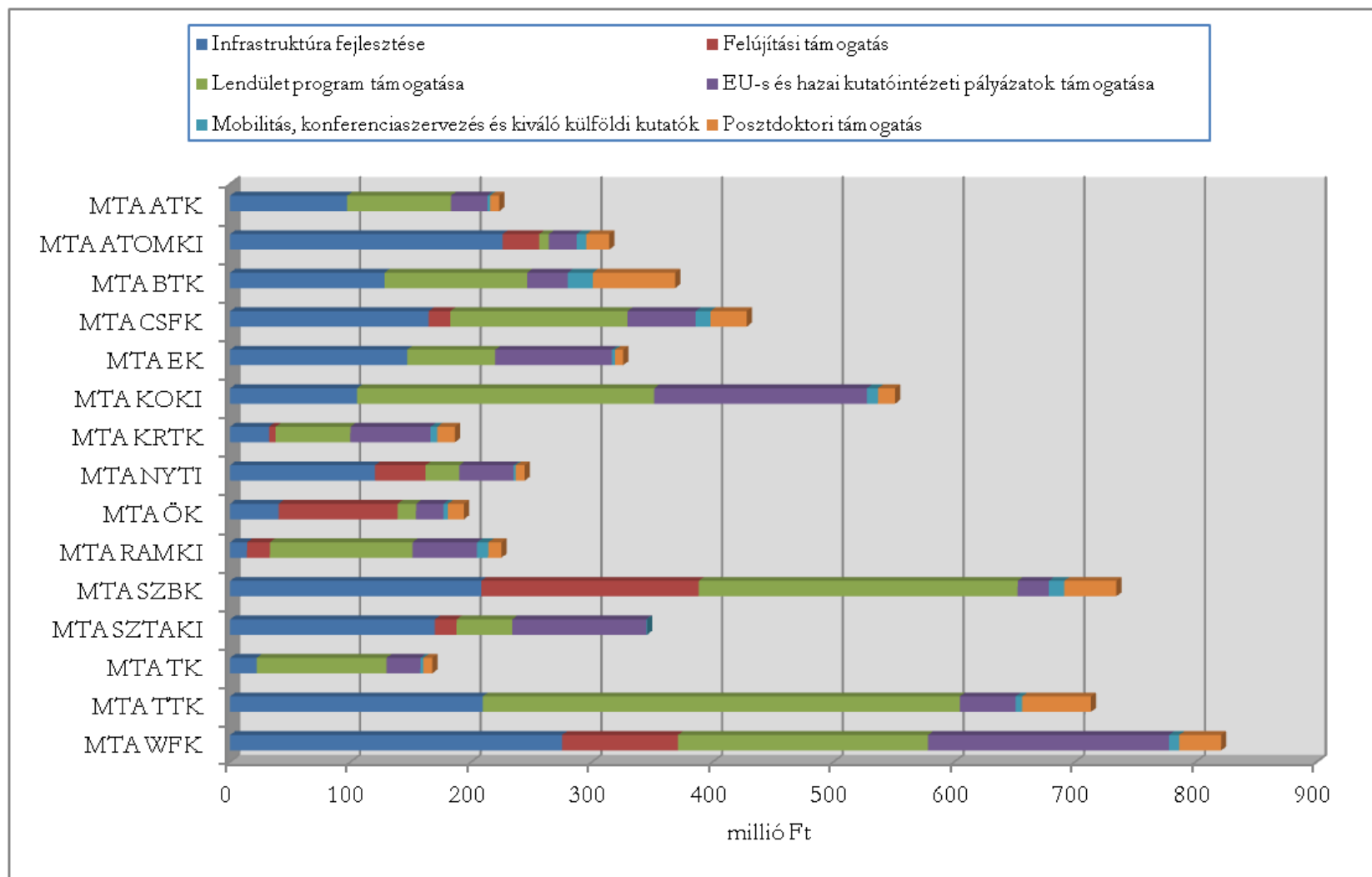
Pályázat	Posztdoktorok száma	Támogatási összeg (ezer Ft)
2013. évi pályázatok (8 hónapra)	50	144 901
2014. évi pályázatok (12 hónapra)	76	356 451
2015. évi pályázatok (4 hónapra)	80	130 351
Összesen	206	631 703

Az MTA kutatóhálózatának intézményei számára juttatott főbb 2015. évi tételeket az alábbi táblázat foglalja össze:

adatok millió Ft-ban

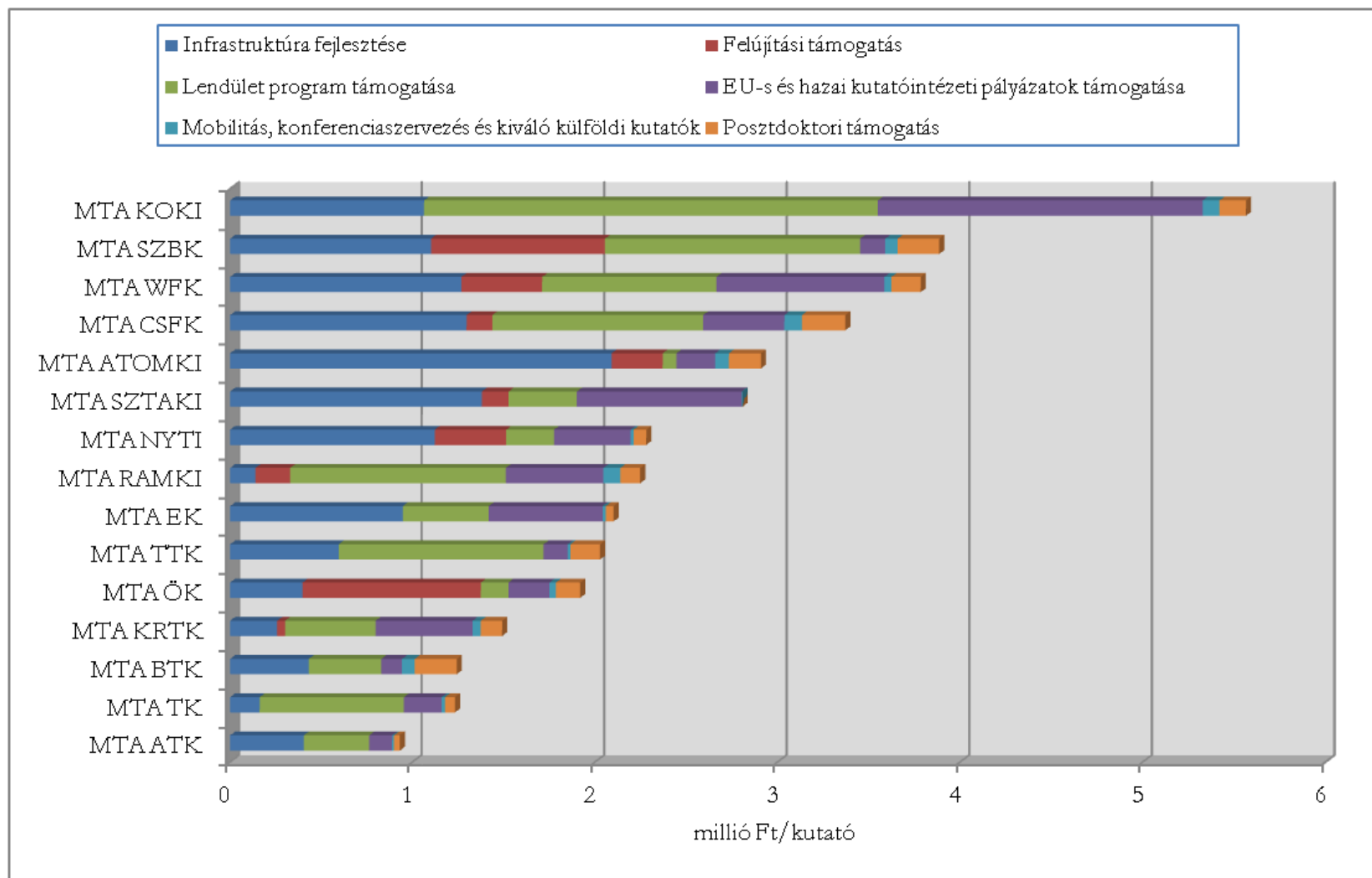
Intézmény	Költségvetési támogatás	Infra- struktúra fejlesztése	Felújítási támogatás	Lendület program támogatása	EU-s és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása	Mobilitás, konferencia- szervezés és kiváló külföldi kutatók	Poszt- doktori támogatás	Összesen (2015)	Egy kutatóra jutó átlagos pályázati támogatás
MTA ATK	1250,6	97,0		85,9	30,2	2,3	7,6	223,0	0,9
MTA ATOMKI	719,2	225,7	30,2	8,1	23,0	8,1	18,9	314,0	2,9
MTA BTK	1 590,6	127,9		118,1	33,7	20,7	68,2	368,6	1,2
MTA CSFK	753,3	164,5	17,9	146,7	56,5	12,2	30,1	427,9	3,4
MTA EK	833,4	146,6		73,0	96,7	2,6	6,7	325,6	2,1
MTA KOKI	596,1	105,2		246,1	176,1	9,2	14,3	550,9	5,6
MTA KRTK	663,5	32,2	5,5	61,9	66,4	5,6	14,7	186,3	1,5
MTA NYTI	363,7	119,9	41,9	28,1	44,9	1,7	7,4	243,9	2,3
MTA ÖK	664,2	40,1	98,6	15,3	22,7	3,6	13,4	193,7	1,9
MTA RAMKI	455,5	13,9	19,0	118,1	53,5	9,3	10,9	224,7	2,2
MTA SZTAKI	842,0	169,6	18,0	46,0	111,1	0,5		345,2	2,8
MTA SZBK	1 155,5	208,0	180,1	264,2	25,9	12,8	43,1	734,1	3,9
MTA TK	681,2	22,0		107,5	28,1	2,5	7,4	167,5	1,2
MTA TTK	2 122,5	209,3		395,2	46,2	5,4	57,0	713,1	2,0
MTA WFK	1 504,4	275,0	95,9	207,2	199,6	8,5	34,7	820,9	3,8
Összesen:	14 195,7	1 956,9	507,1	1 921,4	1 014,6	105,0	334,4	5 839,4	2,4

A pályázatok révén elnyert támogatások egymáshoz viszonyított arányát és mértékét mutatja az alábbi ábra:

19. ábra: A pályázati támogatások típusainak megoszlása az Akadémia kutatóközpontjaiban és kutatóintézeteiben (2015, millió Ft)

A pályázatok révén elnyert, kutatószámra vetített támogatások egymáshoz viszonyított arányát és mértékét mutatja az alábbi ábra:

20. ábra: Az egy kutatóra jutó pályázati támogatások megoszlása az Akadémia kutatóközpontjaiban és kutatóintézeteiben (2015, millió Ft/kutató)

5. Költségvetési maradványok

Az intézmények költségvetési maradványának alakulása

Az akadémiai intézmények alaptevékenységével összefüggő maradvány a következőképpen alakult:

Maradvány összesen:	10 987,7 millió Ft
Ebből:	
Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány:	- millió Ft
Kötelezettségvállalással terhelt maradvány:	10 987,7 millió Ft
Ebből:	
Intézményi bevételekből származó maradvány:	6 805,5 millió Ft
Fejezeti többlettámogatásokról származó maradvány:	4 182,2 millió Ft

adatok millió Ft-ban

	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Intézményi maradványok	9 963,8	13 753,3	10 987,7	79,9
Fejezeti maradványok	2 249,4	3 699,9	4 983,8	134,7

A fejezeti maradványoknál jelentős tétel a Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza beruházás maradványa. (2013-ban 1 295,7 millió Ft, 2014-ben 2 390,4 millió Ft, 2015-ben pedig 4 701,5 millió Ft.)

2015-ben a maradványok nagysága változatlanul jelentős. A 2015. évi alaptevékenységi maradvány és a 2 488,6 millió Ft vállalkozási maradvány intézményenkénti összetételét a **8. számú melléklet** tartalmazza.

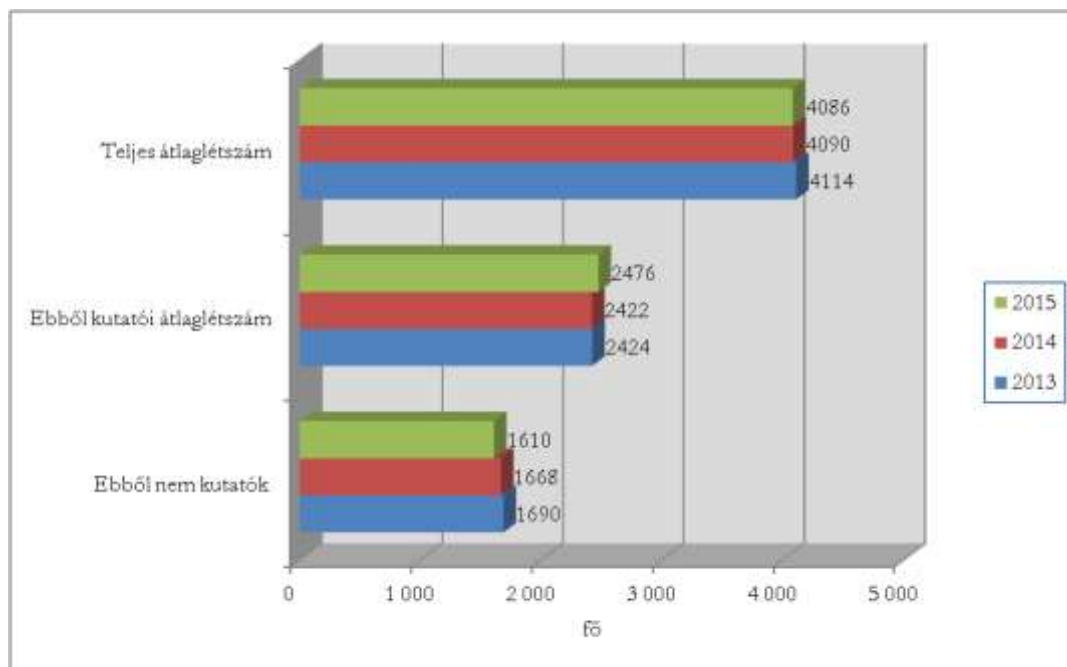
A fejezeti maradvány alakulása

Az Akadémia központi feladatainak 2015. évi maradványa az alábbiak szerint alakult:

Tudományos könyv- és folyóirat-kiadás támogatása:	129,8 millió Ft
Fiatalkutatók pályázatos támogatása:	10,5 millió Ft
Infrastruktúra fejlesztés támogatása:	6,4 millió Ft
Nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi tagdíjak támogatása:	10,7 millió Ft
Lendület Program támogatása:	4,3 millió Ft
EU-s és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása:	17,4 millió Ft
Posztdoktori pályázatok támogatása:	13,5 millió Ft
Határon túli tudósok és tudományos szervezetek támogatása:	11,4 millió Ft
Szakmai feladatok teljesítése:	58,7 millió Ft
Felújítás támogatása:	19,5 millió Ft
<u>Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza létesítése:</u>	<u>4 701,6 millió Ft</u>
Összesen	4 983,8 millió Ft
Ebből:	
Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány:	84,7 millió Ft
Kötelezettségvállalással terhelt maradvány:	4 899,1 millió Ft

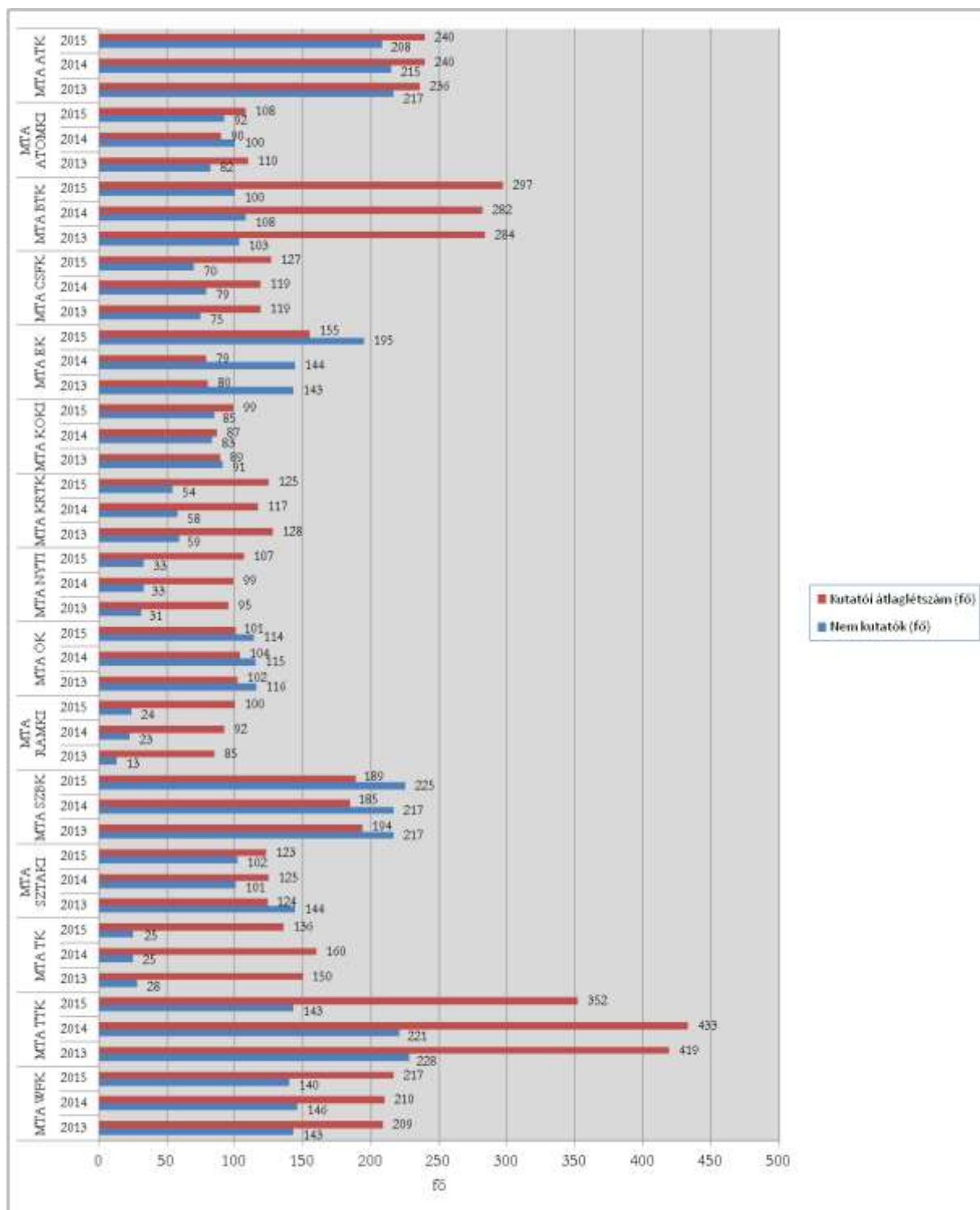
6. Létszámok

A kutatóhálózat megújítása során megfogalmazott elveknek megfelelően évről-évre kismértékben csökkent a nem kutatói létszám, miközben a kutatók száma stagnált, majd 2015-ben valamelyest növekedett.

21. ábra: Az Akadémia kutatóközpontjainak és kutatóintézeteinek összlétszám-alakulása (2013–2015)

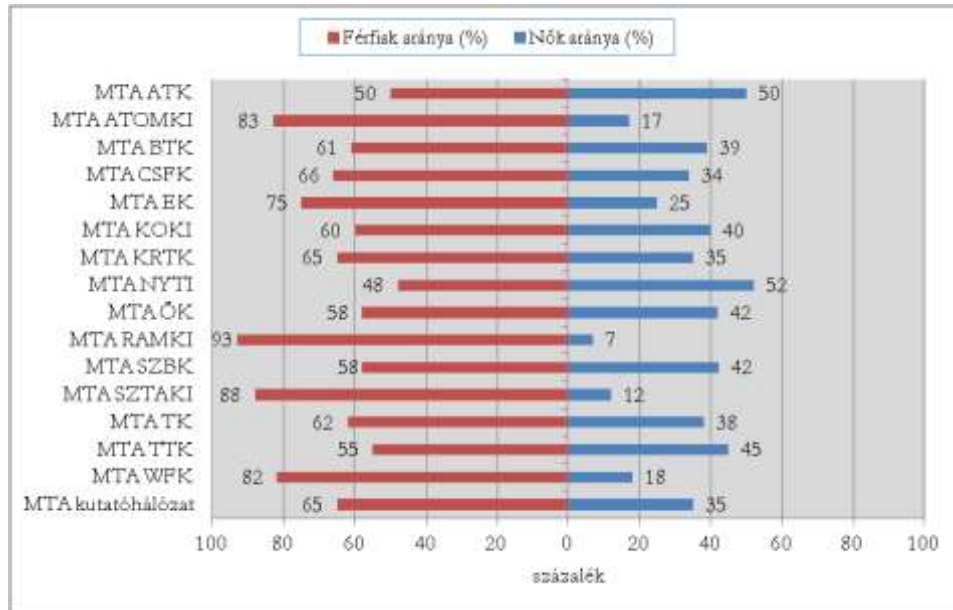
Az MTA kutatóhálózatának legnagyobb átlagos statisztikai állományi létszámú intézménye az MTA Természettudományi Kutatóközpont (495 fő). 2015-ben a Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet átkerült az MTA Energiatudományi Kutatóközpontba, így az intézményhálózaton belüli létszámok eloszlása némileg kiegyensúlyozottabb lett. Legnagyobb kutatói átlagléttszámmal szintén az MTA Természettudományi Kutatóközpont rendelkezik (352 fő). 2015-ben a legalacsonyabb átlagos statisztikai állományi létszámú intézmény a kutatóhálózaton belül az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet, (124 fő), a legkisebb kutatói átlagléttszáma ugyanakkor az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetnek volt (99 fő).

22. ábra: A kutatók és a nem kutatók átlagos statisztikai állományi létszámának alakulása az Akadémia kutatóközpontjaiban és kutatóintézeteiben (2013–2015)

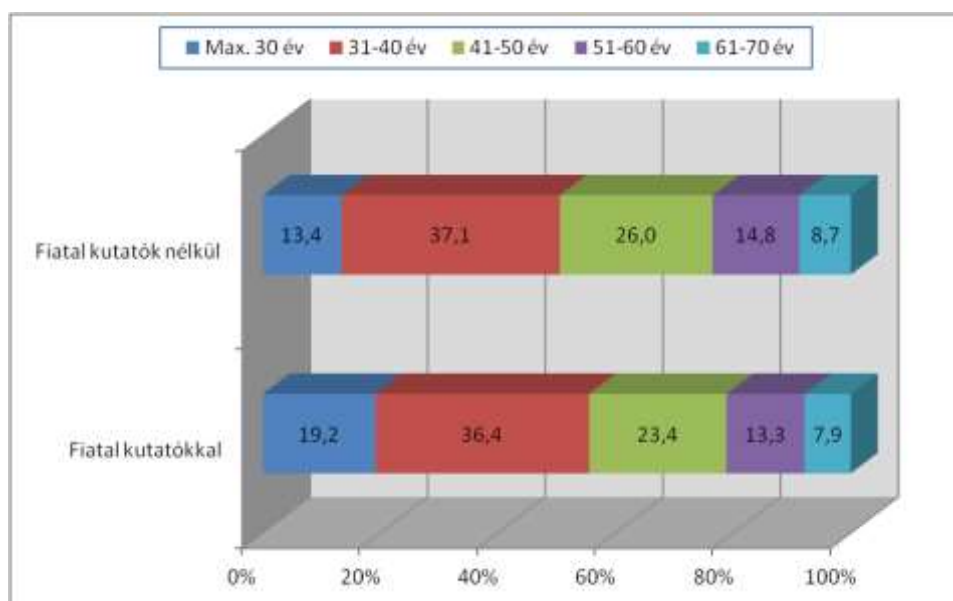
Az MTA 2 476 kutatójának nagyjából egyharmada nő (35,2%), kutatóközponti (intézeti) szinten azonban a megoszlás nagyon változatos képet mutat. Az alábbi ábra segítségével az egyes intézményeket, illetve részben az egyes szakterületeket is jellemző megoszlásról kapunk képet. A közvélekedést megerősítve az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézetben (7%), illetve az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetben (12%) dolgozik arányaiban (és abszolút számok tekintetében is) a legkevesebb női kutató. A női kutatók

egyedül az MTA Nyelvtudományi Intézetben vannak csekély többségben (52%), de az MTA Agrártudományi Kutatóközpontban, az MTA Természettudományi Kutatóközpontban, az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontban, az MTA Ökológiai Kutatóközpontban és az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben is eléri vagy meghaladja arányuk a 40%-ot.

23. ábra: Nemek szerinti megoszlás az Akadémia kutatóközpontjaiban és kutatóintézeteiben (2015)

Kedvező fejlemény, hogy továbbra is erősödően van az MTA kutatóhálózatán belül a fiatal középgeneráció. A korfa kedvező alakulása nem független attól, hogy a Lendület programban a sikeresen pályázók jelentős része 35–45 éves.

24. ábra: A kutatók kor szerinti megoszlása az Akadémia kutatóközpontjaiban és -intézeteiben (2015)

II. Az MTA vagyoni helyzete

Az akadémiai vagyongazdálkodás célja elsősorban a megújított akadémiai intézményrendszerhez történő alkalmazkodás aktív vagyongazdálkodási eszközökkel. Feladat a tevékenységet támogató szabályozási környezet kialakítása. A folyamat részeként 2015-ben az Elnökség és a Vagyonkezelő Testület támogatásával módosítottuk (racionalizáltuk) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatot (jellemzően az ingatlangazdálkodással kapcsolatos szabályok váltak pontosabbá, egyértelművé).

2015-ben megtörtént a Felújítási szabályzat – államháztartási jogszabályok változásának megfelelő – módosítása is (2016-tól hatályos).

Ingatlanértékesítés terén 2015 a korábbi évekkal szemben kevésbé volt „intenzív”. Az Akadémia az üressé váló Pusztaszeri úti ingatlant és az Andrássy úti palotát még a 2014. évi kedvező feltételekkel értékesítette, de az értékesítési eljárások és az ingatlanok tulajdonosi változása csak 2015-ben valósult meg.

Az Akadémia az MTA Vagyonkezelő Szervezetnél nyilvántartott, akadémiai ingatlan- és társasági vagyona hozadékának pénzeszközeit és a társasági üzletrészeit átcsoportosította a 100%-os akadémiai tulajdonú MTA Vagyonkezelő Kft.-be.

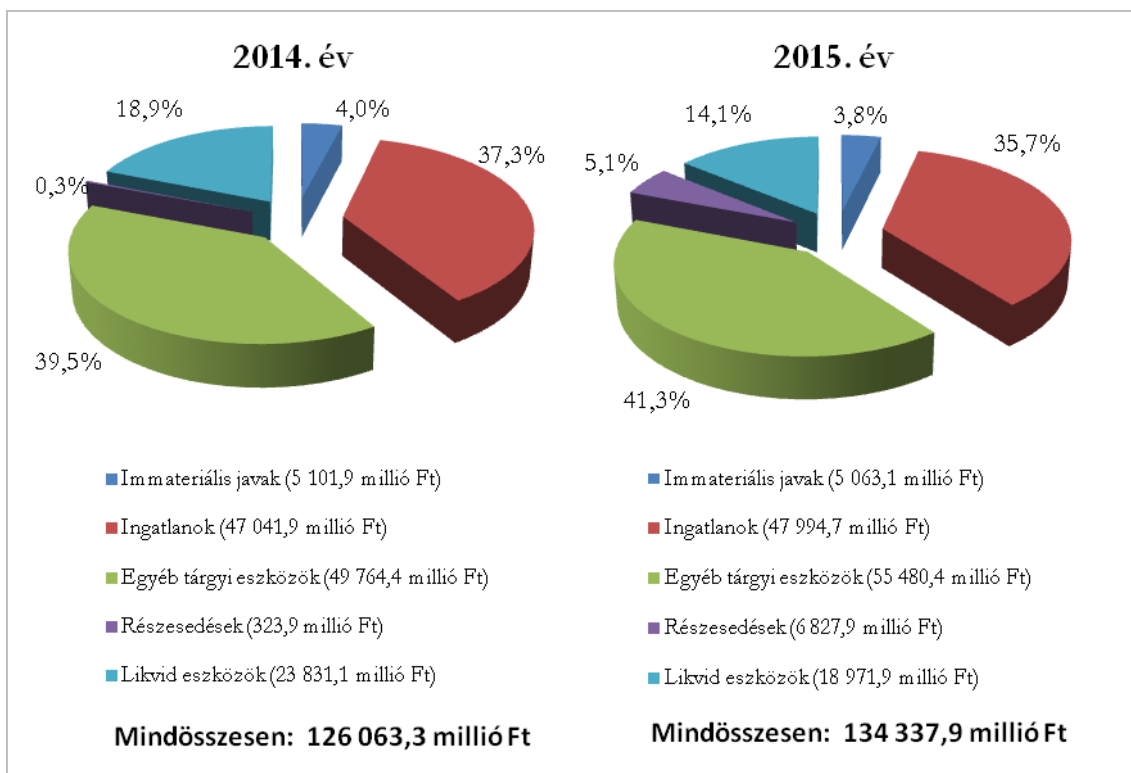
A 100%-os akadémiai tulajdonú Kft. 2015 első félévében alakult. Az ügyvezetői feladatokat jogi személy, az MTA Titkársága látja el. Ez a megoldás biztosítja, hogy a társaság működése, irányítása és ellenőrzése a jelenlegi akadémiai vagyonkezelési folyamatokba integráltan valósuljon meg, és az MTA, mint alapító tulajdonosi joggyakorlását az MTA Titkársága, ügyvezető szervezetként támogassa.

I. A 2015. évi vagyoni helyzet részletes bemutatása

Az MTA tv. 23. § értelmében az Akadémia vagyonába tartozik az állami vagyonról szóló törvény alapján az Akadémiának átadott vagyon. Idetartoznak az ingatlanok, az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a pénzeszközök, a befektetések és a részesedések is.

Az akadémiai vagyon 2015. évi alakulását, összehasonlítva a 2014. évivel, a **20. számú melléklet** mutatja be. A mellékletben látható, hogy 2015. évben a részesedések állománya jelentős mértékben megnövekedett. Ennek oka az MTA Vagyonkezelő Kft. megalapítása, amelyről a 1.1. pontban olvasható részletes beszámoló.

Az egyes vagyonelemek arányának a 2014. évihez viszonyított változását a teljes vagyonon belül az alábbi diagrapár szemlélteti:

25. ábra: Az Akadémia vagyonának összetétele (%) és bruttó értéke (millió forint) 2014. december 31-én és 2015. december 31-én

Az akadémiai vagyon részét képezik az intézményhálózat kezelésében lévő vagyonelemek, valamint az MTA Vagyonkezelő Kft. által kezelt részesedések és az MTA fejezet pénzeszközei is.

1.1. MTA Vagyonkezelő Kft.

Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat korábban az MTA Titkárság részeként „működő” Vagyonkezelő Szervezet látta el. A megváltozott államháztartási szabályozási környezet szükségessé tette a Vagyonkezelő Szervezet jogállásának rendezését.

A MTA vezetői és testületei, a „vagyonkezelő” szervezet jogállását tekintve gazdasági társasági forma mellett döntöttek. A társaság **2015. március 10-én** alakult. A társaság ügyvezetője, ügyvezető szervezetként **az MTA Titkársága**. A társaságnál felügyelőbizottság és könyvvizsgáló segíti a gazdálkodás ellenőrzését, valamint az MTA Vagyonkezelő Testülete is rendszeresen figyelemmel kíséri a működést.

A társaság tőzrőtőkéje **6 788 millió Ft**, amely az alapító okirat szerinti **6 000 millió Ft** pénzbeli tőzrőtőke, valamint **788 millió Ft** értékű apport formájában került a Kft. számára átadásra.

2015-ben a Kft. **aktív gazdasági/gazdálkodási tevékenységet nem folytatott**. A társasághoz köthető események, intézkedések jellemzően technikaiak, a működés kötelező feltételei szerinti. A szükséges feladatokat ügyvezetőként az MTA Titkársága teljesítette, a Gazdasági Igazgatóság koordinálása mellett.

2. Az egyes vagyonelemek összetételének és állományának változása

2.1. Az immateriális javak értékének alakulása

Az immateriális javakkal való gazdálkodás (kivéve a gazdasági társaság alapítását) az intézmények hatáskörében történik.

A szellemi termékek esetében elkészült az egységes eljárásrend, és 2013. március 1-jén hatályba lépett a Magyar Tudományos Akadémia Szellemitulajdon-kezelési szabályzata. A központi szabályzatban meghatározott irányelvek alapján megtörtént az intézményi szabályzatok kidolgozása.

2.2. Az ingatlanok értékének alakulása

2.2.1. Változások az ingatlanállományban

Ingatlantulajdon-szerzés

Néhai Jermy Tibor végrendelete értelmében öröklés jogcímén a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonába került a Budapest III. Laborc u. 35. szám (hrs.: 16806/11) alatti ingatlan (építési telek 17 m²-es gazdasági épülettel).

Az MTA tulajdonjoga 2015. október 8-án került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. A végrendeletben foglaltak szerint az MTA-nak értékesítenie kell az ingatlant, a tranzakció 2016-ra húzódik át.

Ingatlanértékesítések

- **Budapest XI. Bártfai u. 65. szám alatti ingatlan értékesítése**

Az értékesítés tárgya: Budapest XI. kerület, Bártfai u. 65. szám alatti (3302/67 hrsz.) 555 m² alapterületű telken elhelyezkedő 638 m² hasznos alapterületű volt nyomdaépület 1/1 tulajdoni hányada.

Az árveréssel történő értékesítés időpontja: 2015. december 16.

Legmagasabb ajánlat: **77 millió Ft**

Az épület korábban az Akadémia 100 %-os tulajdonában lévő AKAPRINT Nyomdaipari Kft. használatában volt. Az értébecslő az ingatlan piaci értékét 45 millió Ft-ban határozta meg. Az ingatlan árverésen a kikiáltási értékhez képest 71 %-kal magasabb, 77 millió Ft-os áron érkezett a vételárra vonatkozó legmagasabb ajánlat. Szerződés-kötés 2016-ban várható.

Egyéb ingatlanügyek végleges lezárása

- **Budapest II., Ferenchegyí lépcső 2. (Pusztaszeri út 59-67.) szám alatti volt Kémiai Kutatóközpont telephelyének értékesítése**

Az értékesítés tárgya: Budapest II. kerület, Ferenchegyí lépcső 2. szám alatti (15399/2 hrsz.) 25330 m² alapterületű telken elhelyezkedő összesen 18960 m² hasznos alapterületű középületek 1/1 tulajdoni hányada.

Az árveréssel történő értékesítés időpontja: 2014. december 3.
Az adásvételi szerződés megkötésének időpontja: 2015. január 20.
Az ingatlan birtokának átadása: 2015. február 6.
Értékesítési ár: **2 700 millió Ft**

- **Budapest VI. kerület, Andrásy út 62. szám alatti egykori Andrásy Palota épületének értékesítése**

Az értékesítés tárgya: Budapest VI. kerület, Andrásy út 62. szám alatti (28765 hrsz.) 720 m² alapterületű telken elhelyezkedő 2762 m² hasznos alapterületű középület 1/1 tulajdoni hányada.

Az árveréssel történő értékesítés időpontja: 2014. december 4.
Az adásvételi szerződés megkötésének időpontja: 2014. december 19.
Az ingatlan birtokának átadása: 2015. február 9.
Értékesítési ár: **700 millió Ft**

- **Az MTA Ökológiai Kutatóközpont gödi Duna-kutató épületének visszaadása az ELTE részére**

A költséghatékonyságot és az MTA ÖK Duna-kutató Intézet személyi állományát, területi igényét is figyelembe véve, a korábbi vezetői döntésnek megfelelően az MTA ÖK Duna-kutató Intézet az eddigi négy telephelyéről – többek között Gödről is - a megüresedő, Budapest XI., Karolina út 29. szám alatti akadémiai tulajdonú négyszintes épületbe költözött át.

A Magyar Állam tulajdonában és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (továbbiakban: ELTE) kezelésében lévő, Göd, Jávorka u. 14. (367 hrsz.) szám alatti épület további akadémiai hasznosítására már nem volt szükség, így az ELTE-vel kötött megállapodás aláírása után megtörtént az épület visszaadása az ELTE részére 2015. január 26-án.

- **Az MTA Természettudományi Kutatóközpont Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet által igénybe vett épületrész visszaadása a Fővárosi Önkormányzat részére**

Az MTA Természettudományi Kutatóközpont épületének átadását követően megkezdődött az érintett akadémiai kutatóintézetek átköltözése. A Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet egyike volt az első beköltözőknek.

Az intézet által használt, a Budapest VI. kerület Rippl-Rónai utca 22. (Szondi utca 83-85.) szám alatti 28296 helyrajzi számú épületrész a Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonában van, az Akadémiát csak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati jog illette meg. Mivel más akadémiai költségvetési szerv beköltözése nem merült fel, az Akadémia kezdeményezte az ingatlan visszaadását az önkormányzatnak.

Ingatlan birtokának átadása a Fővárosi Önkormányzat részére: 2015. február 20.

Folyamatban lévő beruházás és befejezett felújítások

1. A Bölcsészet- és Társadalomtudományok Kutatóháza építése

Bekerülési költség: bruttó **8,5-9,0** milliárd Ft

A „Humán Kutatóház” három tömbből álló épületegyüttesét (8 emelet, 6 emelet, 4 emelet, 21 000 m² szintterület) négy emelet magasságú fedett aula köti majd össze, a kutatóházban a dolgozószobák mellett, többek között 150 fős előadóterem, étterem, tárgyalók, és korszerű DNS laboratóriumok is helyet kapnak. Az épületkomplexum 2016 végére készül el. Várható beköltözés: 2017. első negyedév. Beköltöző intézmények: MTA BTK, MTA TK, MTA KRITK, továbbá egyes archívumok, gyűjtemények.

2. Az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont főépületének komplex felújítása I. ütem

Bekerülési költség: bruttó 669 millió Ft

Az akadémiai ingatlan-korszerűsítési folyamat részeként döntés született az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont Labor- és Izotóp épületének teljes körű rekonstrukciójáról. Az I. ütemben a gépészeti felújítás során megtörtént a hűtő-fűtő rendszer kiépítése az épületkomplexum közel fele területén. A külső hőszigetelés és a megmaradt eredeti nyílászárók cseréjével a Labor- és Izotópepület homlokzatának nagyjából 60 %-án megtörtént a felújítás. A felújítás II. üteme 2016-ban folytatódik.

3. Az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet főépületének homlokzati felújítása

Felújítás költsége: bruttó 300 millió Ft

Az MTA KOKI tízemeletes főépületének korszerűtlen „függönyfala” előregedett, balesetveszélyessé vált. Szükségessé vált felújítása révén javult a kutatóház energiahatékonysága is. Az MTA KOKI esetében az Akadémia új kutatóház építését tervezi kormányzati támogatással.

4. A Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Konkoly-Thege úti főépületének felújítása

Felújítás költsége: bruttó 650 millió Ft

2014-2015-ben megtörtént az MTA CSFK Konkoly-Thege Miklós úti főépületének és a három védett csillagvizsgáló kupolának a felújítása. A főépület felújítása során megvalósult a pince felújítása, az épület teljes homlokzatának, külső belső nyílászáróinak felújítása, a tetőfedés és a hőszigetelés cseréje, padlóburkolatok, teraszburkolatok cseréje, kő felületek felújítása, belső kőlépcsők, korlátok felújítása, a vizesblokkok felújítása, fűtési-, erősáramú-, tűzjelző rendszer cseréje, klimatizálás. A felújítással egyidejűleg lehetővé vált a kutatóintézet területének 291 m²-rel történő növelése, a korábbi bérlakások megvásárlása és átalakítása.

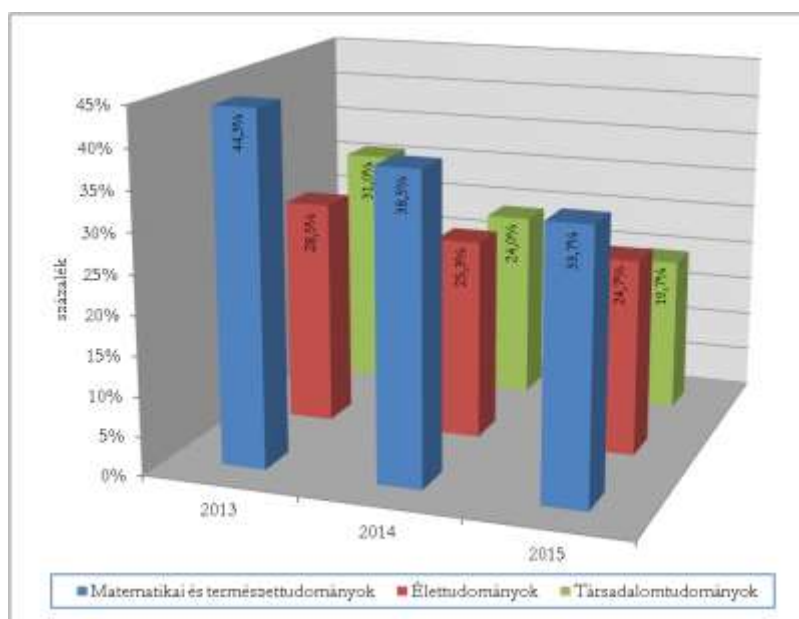
2.2.2. Az ingatlanállomány könyv szerinti értéke

A fentebb részletezett változásokat követően 2015. december 31-i fordulónappal az ingatlanállomány könyv szerinti értékének részletezését a **22. számú melléklet** tartalmazza.

2.3. Az egyéb tárgyi eszközök értékének alakulása

Az egyéb tárgyi eszközökkel való gazdálkodás az intézmények hatáskörében történik. Az Akadémia Alapszabályának rendelkezése szerint az 50 millió Ft egyedi bruttó érték feletti tárgyi eszközök értékesítéséhez az Akadémia elnökének engedélye szükséges. 50 millió Ft egyedi bruttó érték feletti tárgyi eszköz értékesítésére 2015. évben az Akadémia intézményeiben nem került sor.

Az Akadémia gép-műszer állományának intézményenkénti alakulását a **21. számú melléklet** mutatja be, a gép-műszer állomány használhatósági szintjének tudományterületenkénti alakulását pedig az alábbi diagram szemlélteti:

26. ábra: A gép-műszer állomány használhatósági szintjének alakulása az Akadémia kutatóhálózatában (2013–2015)

A tudományterületeken a teljesen leírt (nulla értéken számon tartott), de még használatban lévő gép-műszer állomány eredeti (bekerülési) értéke 2015. évben összesen 24 865,2 millió Ft volt, ez a teljes állomány 51,0%-át tette ki. A jogszabályi előírásoknak megfelelően, jellemzően 3-5 év használatot követően, a könyvekben nulla értéken szerepeltetett gép-műszer állomány tényleges – műszaki, technológiai értelemben vett – elhasználódása a valóságban kisebb. A nullára írt állomány jelentős része még jól használható kutatási tevékenységhez.

3. A gazdasági társaságokban lévő részesedések alakulása

A részesedések állományának alakulását a **23. számú melléklet** mutatja be. Az MTA Vagyonkezelő Kft. megalakulásával átalakult a részesedések állománya. A részesedések értéke 6 827,9 millió Ft-ra módosult, az előző évi 323,9 millió Ft-tal szemben. A társasági részesedések száma csökkent, mivel 15 üzletrész apportálásra került az MTA Vagyonkezelő Kft.-be.

Az akadémiai kutatóintézeti tulajdonosi irányítása alatt álló társaságok száma kettővel csökkent a 2015-ös év során:

- a) Befejeződött az **ICONO-Pharma Innovációs és Technológiai Szolgáltató Központ Kft.** felszámolási eljárása, melyben az ATOMKI 200 E Ft névértékű, 10% tulajdonosi részarányt biztosító üzletrésszel rendelkezett. A felszámolás végén a tulajdonosoknak kiosztható vagyon nem maradt.
- b) A 2014-ben az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontnál szereplő **ADIMTECH Elektronikai Fejlesztő, Rendszertechnikai és Kereskedelmi Kft.** 210 E Ft névértékű, 26,92% tulajdoni arányú üzletrész akadémiai üzletrészként apportálásra került az MTA Vagyonkezelő Kft.-be.

A Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet átkerülése az MTA Természettudományi Kutatóközponttól az MTA Energiatudományi Kutatóközponthoz azzal járt együtt, hogy az intézet működéséhez kapcsolódó üzletrészek (ANTE Kft, KFKI Üzemeltető Kft. 20,84% tulajdoni részesedést biztosító üzletrésze) is átadásra kerültek az MTA TTK-tól az MTA EK-nak.

3.1. Az MTA osztalékbevétele és az MTA Vagyonkezelő Kft. 2015. évi gazdálkodásának összefoglalása

Az MTA Vagyonkezelő Kft.-nél nyilvántartott üzletrészek értéke 2015 során az induló vagyonhoz képest egyezer Ft-tal csökkent. A csökkenés oka, hogy a **GIK 2005 Genomikai Innovációs Központ Kft.** „felszámolás alatt”, ahol az MTA Vagyonkezelő Kft. 5%-os tulajdoni arányú, 1 000 Ft érteken apportált üzletrész tulajdonnal rendelkezett, felszámolása befejeződött, és a céget törölték a cégnyilvántartásból. A felszámolás lezárásával a tulajdonosoknak kiosztható vagyon nem maradt.

Az üzletrészek száma az induló 15 helyett jelenleg 13 db. A fenti csökkenés mellett 2015 októberében befejeződött a 100%-os MTA Vagyonkezelő Kft. tulajdonú Kémiai Technológia Transzfer Kft. beolvadása a szintén 100%-os MTA Vagyonkezelő Kft. tulajdonú Akadimpex Külkereskedelmi Kft.-be. A beolvadó üzletrész 100 E Ft-os nyilvántartási értéke az átvevő cég üzletrészének értékét növelte.

Az alapítás tört éve alapvetően a gazdasági társasági működési feltételek kialakításával telt el. A Vagyonkezelő Kft. adózott eredménye 26 661 E Ft volt, mely nagyjából az osztalékbevételekből, és kamat bevételekből származott.

Az MTA Vagyonkezelő Kft. évközi alapítása miatt az apportálásra kerülő üzletrészek utáni osztalék egy része, 129 418 E Ft közvetlenül folyt be az Akadémiához.

3.2. Az Akadémia által alapított költségvetési szervek részvétele vállalkozásokban

Az intézmények osztalékbevételek címén 37 850 E Ft-ot realizáltak, ami az előző évi osztalékbevételek közel 150%-a. Az elért osztalékbevételek aránya a részesedések állományához viszonyítva közel 97%-os az előző évi 65%-kal szemben.

III. Az akadémiai intézmények működési költségvetése

I. Kutatóközpontok és kutatóintézetek

Az alábbi táblázat az akadémiai kutatóintézet-hálózatot a 2015. évi struktúrában mutatja be:

Az MTA kutatóközpontjai, önálló kutatóintézetek	Székhely	A kutatóközpontokat alkotó intézetek
MTA Agrártudományi Kutatóközpont	Martonvásár	Állatorvos-tudományi Intézet
		Mezőgazdasági Intézet
		Növényvédelmi Intézet
		Talajtani és Agrokémiai Intézet
MTA Atommagkutató Intézet	Debrecen	
MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont	Budapest	Filozófiai Intézet
		Irodalomtudományi Intézet
		Művészettörténeti Intézet
		Néprajztudományi Intézet
		Régészeti Intézet
		Történettudományi Intézet
		Zenatudományi Intézet
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont	Sopron	Földrajztudományi Intézet
		Földtani és Geokémiai Intézet
		Geodéziai és Geofizikai Intézet
		Konkoly-Thege Miklós Csillagászati Intézet
MTA Energiatudományi Kutatóközpont	Budapest	Atomenergia-kutató Intézet
		Energia- és Környezetbiztonsági Intézet
		Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet
MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	Budapest	
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont	Pécs	Közgazdaság-tudományi Intézet
		Regionális Kutatások Intézete
		Világgazdasági Intézet
MTA Nyelvtudományi Intézet	Budapest	
MTA Ökológiai Kutatóközpont	Tihany	Balatoni Limnológiai Intézet
		Duna-kutató Intézet
		Ökológiai és Botanikai Intézet
MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet	Budapest	
MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet	Budapest	
MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont	Szeged	Biofizikai Intézet
		Biokémiai Intézet
		Genetikai Intézet
		Növénybiológiai Intézet
MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont	Budapest	Jogtudományi Intézet
		Kisebbségkutató Intézet
		Politikatudományi Intézet
		Szociológiai Intézet
MTA Természettudományi Kutatóközpont	Budapest	Anyag- és Környezetkémiai Intézet
		Enzimológiai Intézet
		Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet
		Szerves Kémiai Intézet
		Agyi Képzőközpont
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont	Budapest	Részecske- és Magfizikai Intézet
		Szilárdtest-fizikai és Optikai Intézet

A kutatóközpontok és az önálló kutatóintézetek feladatai és költségvetési adatai

MTA Agrártudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont tevékenységének célja, hogy alapkutatásokat, alkalmazott kutatásokat és fejlesztéseket végezzen az agrártudományok területén, valamint a társadalom számára hasznos és nélkülözhetetlen tudományos ismereteket közvetítsen.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	4 371,1	4 081,9	3 256,7	3 839,1	94,1
Bevételek	5 064,0	4 517,5	3 256,7	4 269,4	94,5
ebből:					
saját bevételek	2 447,3	1 789,5	2 006,1	2 224,6	124,3
előző évi maradvány	597,8	696,1		435,5	62,6
költségvetési támogatás	2 018,9	2 031,9	1 250,6	1 609,3	79,2
Átlaglétszám	453	455	448	448	98,5

MTA Atommagkutató Intézet

Az intézet alaptevékenysége a természet törvényeire irányuló mikrofizikai kutatás. Ezzel hozzájárul a világban folyó tudományos kutatások eredményeihez és a hazai tudományos kultúra fenntartásához. Tevékenységében az alapkutatás mellett az alkalmazásoknak is fontos szerep jut. Az eredmények közvetlenül hasznosulnak a környezetkutatásban, a földtudományban, a régészetben és a gyógyászatban.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 748,3	1 778,6	1 371,1	1 855,7	104,3
Bevételek	2 093,7	2 130,5	1 371,1	1 987,1	93,3
ebből:					
saját bevételek	628,7	573,1	651,9	522,0	91,1
előző évi maradvány	195,6	412,1		352,0	85,4
költségvetési támogatás	1 269,4	1 145,3	719,2	1 113,1	97,2
Átlaglétszám	192	190	180	200	105,3

MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont a filozófia, az irodalomtudomány, a művészettörténet, a néprajztudomány, a régészet, a történettudomány és a zenetudomány területén alap- és alkalmazott kutatásokat művelő és koordináló, közfeladatokat ellátó önálló jogi személy, amely a történelem, a művelődés, a művészetek és a társadalmi-kulturális örökség – az Európai Unióban nemzeti hatáskörbe utalt – kutatását a vizsgált témák magyarországi és magyar nemzeti vonatkozásainak nemzetközi összefüggésekbe helyezésével végzi. Intézeteinek hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerére alapozva elősegíti a bölcsészettudományi kutatások sokoldalú jelenlétét a hazai és nemzetközi tudományos életben.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	2 304,7	2 499,7	1 798,0	2 629,9	105,2
Bevételek	2 873,0	3 110,5	1 798,0	3 154,0	101,4
ebből:					
saját bevételek	196,3	193,7	207,4	485,7	250,7
előző évi maradvány	382,8	568,3		610,8	107,5
költségvetési támogatás	2 293,9	2 348,5	1 590,6	2 057,5	87,6
Átlagléttség	387	390	400	397	101,8

MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont csillagászati és földtudományi (földrajzi, földtani, geokémiai, geodéziai és geofizikai) felfedező kutatásokat folytat, és felhasználásra készíti elő eredményeiket. Alapkutatási tevékenységeinek sorában megalapozó elméleti vizsgálatokat, obszervatóriumi, terepi és laboratóriumi méréseket végez, feldolgozza és közzéteszi a mérési adatokat, új módszerek kialakítására törekszik. Működteti a Nemzeti Szeizmológiai Hálózatot, valamint obszervatóriumokat tart fenn.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 479,9	2 970,3	1 192,7	3 578,4	120,5
Bevételek	1 938,7	3 997,6	1 192,7	3 919,9	98,1
ebből:					
saját bevételek	392,8	2 127,7	439,4	1 660,8	78,1
előző évi maradvány	245,8	458,9		1 027,3	223,9
költségvetési támogatás	1 300,1	1 411,0	753,3	1 231,8	87,3
Átlagléttség	194	198	194	197	99,5

MTA Energiatudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont nemzetközi színvonalú tudományos kutatásokat végez a magyar nukleáris biztonsági ismeretek folyamatos elmélyítése érdekében, a meghosszabbított üzemidejű paksi blokkok és az új magyarországi atomerőműblokkok biztonságáról, az üzemanyagciklus zárásáról, az új atomerőmű-generáció kifejlesztéséről, az ionizáló sugárzások (neutron-, gamma- és elektronsugárzás) és az anyag kölcsönhatásáról, az izotóp- és nukleáris kémia, a sugárhatás-kémia, a sugárvédelem és a nukleáris biztonság, a reakciókinetika, a heterogén katalízis és az ún. megújuló energiaforrások, valamint a műszaki és anyagtudományok területén. 2015-ben a Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet a feladataival és a teljes költségvetésével átkerült az MTA Természettudományi Kutatóközpontból az MTA Energiatudományi Kutatóközpontba.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	2 997,1	3 810,0	3 751,3	4 010,8	105,2
Bevételek	3 236,9	3 843,9	3 751,3	4 165,7	108,4
ebből:					
saját bevételek	1 852,6	2 072,8	2 460,5	2 429,5	117,2
előző évi maradvány	138,6	241,7		33,8	13,9
költségvetési támogatás	1 245,7	1 529,4	1 290,8	1 702,4	111,3
Átlaglétszám	223	223	379	350	156,9

MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet

Az intézet tevékenységének középpontjában az idegtudományi alapkutatások állnak, így az idegingerület-átvitel, a tanulás és emlékezés, a viselkedés, az öregedéssel összefüggő és epilepsziás agyi károsodás, valamint a hormonkiválasztás központi és környéki idegrendszeri szabályozásának kutatása. A kutatócsoportok multidiszciplináris megközelítési módot alkalmaznak, a hagyományos, megalapozott és bevált módszereket (anatómiai, elektrofiziológiai, neurokémiai és farmakológiai metodológia) ötvözik a legújabb eljárásokkal.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	2 269,6	2 760,1	1 698,3	2 793,2	101,2
Bevételek	3 501,5	4 184,2	1 698,3	3 987,8	95,3
ebből:					
saját bevételek	1 131,0	1 358,7	1 102,2	1 363,6	100,4
előző évi maradvány	937,3	1 231,8		1 424,1	115,6
költségvetési támogatás	1 433,2	1 593,7	596,1	1 200,1	75,3
Átlaglétszám	180	170	170	184	108,2

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont elméleti és empirikus kutatásokat végez a közgazdaság-tudományokban, a világgazdasági és regionális kutatásokban, valamint mindezek más társadalomtudományokkal határos területein. Feladata a piactudomány, különösen a magyar gazdaság, a nemzetközi gazdasági-politikai környezeti feltételek és a térbeli folyamatokat meghatározó tényezők tudományos elemzése.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 433,8	1 489,4	1 170,2	1 366,7	91,8
Bevételek	1 717,1	1 620,6	1 170,2	1 444,4	89,1
ebből:					
saját bevételek	493,6	383,8	506,7	407,4	106,1
előző évi maradvány	274,8	283,2		131,2	46,3
kölségvetési támogatás	948,7	953,6	663,5	905,8	95,0
Átlagléttség	187	175	197	179	102,3

MTA Nyelvtudományi Intézet

Az intézet alapfeladata tudományos kutatások folytatása a magyar nyelvészet, az általános és alkalmazott nyelvészet, az uráli nyelvészet és a fonetika területén, a magyar irodalom és köznyelv nagyszótárának elkészítése, archív anyagainak gondozása. Tudományos megközelítésben vizsgálja a magyar nyelv különböző változatait és az országon belül és kívül beszélt kisebbségi nyelveket, valamint az európai integráción belüli nyelvpolitikai kérdéseket. Kiegészítő feladatként nyelvi korpuszok és adatbázisok létrehozásával, számítógépes alkalmazások nyelvészeti alapjainak megalkotásával, valamint közönségszolgálati tevékenységgel és szakértői vélemények készítésével is foglalkozik. Mindezek mellett az intézetben működtetett MTA-ELTE Elméleti Nyelvészet Tanszék révén részt vesz a felsőoktatásban is.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	742,4	863,6	439,4	983,5	113,9
Bevételek	858,0	1 032,3	439,4	1 269,5	123,0
ebből:					
saját bevételek	115,2	308,2	75,7	452,1	146,7
előző évi maradvány	139,4	115,6		168,7	145,9
kölségvetési támogatás	603,4	608,5	363,7	648,7	106,6
Átlagléttség	126	132	132	140	106,1

MTA Ökológiai Kutatóközpont

A kutatóközpont a szárazföldi és vízi életközösségek összetételét, szerkezetét, működését és változásait vizsgálja az élőhelyek, a biodiverzitás és a vízminőség védelmével, továbbá nemzetközi egyezményekkel kapcsolatos kutatásokat folytat. A tájhasználat, a vízhasználat, a tájrendezés, a vízkormányzás és minden stratégiai környezeti tervezés vagy beavatkozás tudományos megalapozását és hatáselemzését végzi, valamint a táji-regionális léptékű, hosszú távú folyamatok ökológiai hátterét vizsgálja.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 618,3	1 476,7	1 033,2	1 345,1	91,1
Bevételek	1 823,1	1 561,0	1 033,2	1 614,7	103,4
ebből:					
saját bevételek	354,9	365,8	368,9	603,0	164,8
előző évi maradvány	410,4	204,8		84,3	41,2
költségvetési támogatás	1 057,8	990,4	664,3	927,4	93,6
Átlagléttség	218	219	188	215	98,2

MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet

Az intézet kutatási feladatai a következők: alapkutatás a matematikai struktúrák témájában, matematikai analízis és alkalmazásai, alap- és alkalmazott kutatás a sztochasztika, a diszkrét matematika, valamint a bioinformatika területein. Az intézet kutatási, illetve speciális feladata az Országos Matematikai Szakkönyvtár fejlesztése.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	959,4	1 130,1	646,5	1 261,3	111,6
Bevételek	1 090,5	1 175,2	646,5	1 422,7	121,1
ebből:					
saját bevételek	249,7	332,4	191,0	663,5	199,6
előző évi maradvány	97,7	131,1		45,1	34,4
költségvetési támogatás	743,1	711,7	455,5	714,1	100,3
Átlagléttség	98	115	115	124	107,8

MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet

Az intézet tevékenységének fő jellemzője az informatikai, irányítástechnikai, alkalmazott matematikai alap- és alkalmazott kutatás széles körű művelése, és az itt megszerzett speciális ismeretek hasznosítása a kutatás-fejlesztés, a rendszertervezés és a rendszerintegrálás, a tanácsadás, az oktatás és a szoftverfejlesztés területén. Kiemelt kutatási területek: automatizált irányítási rendszerek, CNN – Analogikai Celluláris új elvű számítógép, GRID számítóhálózatok, elosztott számítási architektúrák, mérnöki és menedzsmentintelligencia, nagy sebességű hálózatok és biztonsági kérdések, képfelismerés és képfeldolgozás, világháló-informatika, matematikai informatika.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	2 890,3	2 616,9	2 969,9	3 337,8	127,5
Bevételek	2 937,3	5 291,6	2 969,9	6 082,8	115,0
ebből:					
saját bevételek	1 727,3	2 036,8	2 127,8	2 130,6	104,6
előző évi maradvány	79,6	2 175,0		2 674,7	123,0
költségvetési támogatás	1 130,4	1 079,8	842,1	1 277,5	118,3
Átlaglétszám	268	226	264	225	99,6

MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont

A kutatóközpont tevékenysége a modern biológia minden területére kiterjed. A biofizika területén alapvető feladat a biológiai rendszerek és folyamatok fizikai megközelítéssel való értelmezése és a biológiai anyagok vizsgálata különös tekintettel fizikai tulajdonságaikra. A biokémia területén alapvető feladat a biológiai folyamatok molekuláris részleteinek felderítése biokémiai, molekuláris, valamint szintetikus és evolúciós rendszerbiológiai megközelítéssel. A genetika területén célkitűzés az öröklődés molekuláris mechanizmusainak vizsgálata különféle modellszervezetekben. A növénybiológia területének célkitűzése a fényérzékelést, a fényenergia hasznosítását, a fejlődést és a stresszválaszokat meghatározó gének és molekuláris mechanizmusok azonosítása és magas színvonalú vizsgálata növényekben, algákban és cianobaktériumokban. A központ intézeteiben elsősorban alapkutatás folyik, de a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazása is fontos szempont.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	3 937,4	3 352,1	2 531,7	4 081,5	121,8
Bevételek	4 467,1	4 730,0	2 531,7	5 141,1	108,7
ebből:					
saját bevételek	1 424,4	1 324,4	1 376,2	1 628,9	123,0
előző évi maradvány	779,0	548,6		1 377,9	251,2
költségvetési támogatás	2 263,7	2 857,0	1 155,5	2 134,3	74,7
Átlaglétszám	411	402	410	414	103,0

MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

A kutatóközpont elméleti, empirikus és összehasonlító kutatásokat folytat a jogtudomány, a kisebbségkutatás, a politikatudomány és a szociológia területén. A kutatóközpont alapkutatásokat, alkalmazott és összehasonlító kutatásokat is végez.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 007,4	993,1	859,8	1 107,8	111,5
Bevételek	1 209,4	1 313,8	859,8	1 342,2	102,2
ebből:					
saját bevételek	104,2	101,1	178,7	122,3	121,0
előző évi maradvány	154,8	202,0		320,6	158,7
költségvetési támogatás	950,4	1 010,7	681,1	899,3	89,0
Átlaglétszám	178	185	157	161	87,0

MTA Természettudományi Kutatóközpont

A multidiszciplináris természettudományi kutatások központja az enzimológia, a szintetikus kémia, a molekuláris farmakológia, az anyag- és környezetkémia, valamint a kognitív idegtudományok és a pszichológia területén tevékenykedik.

2015-ben a Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet a feladataival és a teljes költségvetésével átkerült az MTA Energiatudományi Kutatóközpontba.

A központ 2015. évi likviditási problémái miatt csak az 1-3 hónapon belül elszámolandó projektekre történt kifizetés, amely a kutatási tevékenységet időszakosan lassította.

Az MTA Titkárság 2015 decemberében az intézmény gazdálkodásával kapcsolatban az indokolt intézkedéseket megtette, többek között 242,5 millió Ft egyszeri támogatást biztosított a TTK számára. Ennek eredményeképpen az Intézmény 2015. évi maradványa már kiegyensúlyozott likviditási helyzetet igazol. Jelenleg folyamatban van az Intézmény által – a fenntartó iránymutatása alapján – a szakmai átvilágítás javaslatainak megfelelő változtatások előkészítése, a gazdálkodási és finanszírozási problémák kezelését szolgáló konszolidációs terv kidolgozása.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)*	Index % (2015/2014)
Kiadások	12 127,8	7 222,7	2 665,5	5 122,3	70,9
Bevételek	13 341,1	8 005,5	2 665,5	5 848,3	73,1
ebből:					
saját bevételek	3 221,2	2 387,6	1 000,5	2 523,4	105,7
előző évi maradvány	6 517,2	1 319,2		782,8	59,3
költségvetési támogatás	3 602,7	4 298,7	1 665,0	2 542,1	59,1
Átlaglétszám	647	654	481	495	75,7

*2015-ben MFA nélkül

MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont

A kutatóközpont felfedező jellegű kísérleti és elméleti fizikai kutatásokat végez hazai bázisú, illetve külföldi székhelyű kutatóberendezésekkel a részecskefizika, a magfizika, az általános relativitáselmélet és gravitáció, a fúziós plazmafizika, az űrfizika, a nukleáris anyagtudomány, a szilárdtest-fizika, a statisztikus fizika, az atomfizika, az optika és az anyagtudomány területén számos esetben nemzetközi együttműködésben.

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	9 450,8	4 248,0	3 993,5	4 670,3	109,9
Bevételek	10 248,1	5 247,9	3 993,5	6 465,7	123,2
ebből:					
saját bevételek	2 670,2	2 028,1	2 489,1	2 964,0	146,1
előző évi maradvány	5 099,0	802,2		999,9	124,6
költségvetési támogatás	2 478,9	2 417,6	1 504,4	2 501,8	103,5
Átlaglétszám	352	356	392	357	100,3

1.1. A kutatóközpontok és kutatóintézetek fő gazdálkodási adatai

adatok millió Ft-ban

	2013. év	2014. év	2015. év		
	Teljesítés *	Teljesítés *	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés *
Kiadások	49 338,3	41 293,2	29 377,8	54 556,0	41 983,4
Bevételek	56 399,5	51 762,0	29 377,8	54 556,0	52 115,3
Átlaglétszám	4 114	4 090	4 107	4 525	4 086

* alaptvékenységre felhasznált vállalkozási maradvánnyal együtt

Bevételi struktúra

adatok millió Ft-ban

Bevétel fajtája	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Működési, szolgáltatási bevétel, kamatbevételek, és egyéb bevételek	8 852,3	7 071,0	7 446,3	105,3
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	145,3	39,2	10,3	26,3
Államháztartáson kívülről, külföldről származó bevételek	4 079,3	5 612,2	4 393,7	78,3
Államháztartáson belülről származó bevételek*	3 932,5	3 361,3	7 050,1	209,7
Finanszírozási (értékpapír) bevétel		1 300,0	1 281,0	98,5
Összesen	17 009,4	17 383,7	20 181,4	116,1
Költségvetési támogatás*	23 340,5	24 987,7	21 465,2	85,9
Maradványok igénybevétele	16 049,6	9 390,6	10 468,7	111,5
Együtt	56 399,5	51 762,0	52 115,3	100,7

*OTKA források 2015-ben bevételként jelennek meg (nem költségvetési támogatásként)

Kiadási struktúra

adatok millió Ft-ban

Kiadások fajtája	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Személyi juttatások	16 080,7	17 028,9	17 027,7	100,0
Munkaadókat terhelő járulékok	4 154,8	4 664,6	4 752,0	101,9
Dologi kiadások	12 497,2	11 760,7	10 989,4	93,4
Beruházási és felújítási kiadások	16 161,6	5 631,0	7 195,7	127,8
Pénzeszközátadások	444,0	908,0	737,5	81,2
Finanszírozási (értékpapír) kiadás		1 300,0	1 281,0	98,5
Együtt	49 338,3	41 293,2	41 983,3	101,7

A ténylegesen felmerülő kiadások az előző évihez képest azonos szinten maradtak. A személyi juttatások mértéke nem változott, a beruházási és felújítási kiadások között jelenik meg az MTA CSFK és az MTA SZBK felújítása. Az intézményrendszer összességében kiegyensúlyozottan gazdálkodott

1.2. A kutatóközpontok és kutatóintézetek létszámhelyzete *

adatok főben

	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Engedélyezett létszám	4 373	4 441	4 525	101,9
Záró létszám	4 442	4 160	4 184	100,6
Teljes átlaglétszám	4 114	4 090	4 086	99,9
Az átlagléttszámból kutatói létszám	2 424	2 422	2 476	102,2
ebből: nő	864	879	871	99,9
Fokozat szerinti megoszlás				
• Akadémikusok	50	43	46	107,0
• MTA doktora címmel rendelkezők	306	286	285	99,7
• Kandidátusok és PhD/DLA fokozattal rendelkezők	1 314	1 375	1 386	100,8
• Fokozattal nem rendelkezők	754	718	759	105,7
Korcsoport szerinti megoszlás (a fiatal kutatói keret terhére foglalkoztatottak létszáma nélkül)				
• 30 év alattiak	288	280	286	102,1
• 31–40 év közöttiek	784	779	782	100,4
• 41–50 év közöttiek	529	529	577	109,1
• 51–60 év közöttiek	425	380	373	98,2
• 61–70 év közöttiek	216	217	246	113,4
• 71 év felettiak	6	3	0	-

* A létszámadatokhoz alkalmazott definíciók:

Az **engedélyezett létszám** a 2015. december 31-i állapotnak megfelelő, az irányító szerv által engedélyezett létszámkeret.

Az **átlagléttszáma** havi átlagos statisztikai állományi létszámadatok egyszerű számtani átlaga.

A **záró létszám** a költségvetési év utolsó napján, tehát 2015. december 31-én ténylegesen betöltött létszám.

2. Támogatott Kutatócsoportok Irodája

Az MTA tv. 17. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az Akadémia kutatóhálózatába tartoznak a támogatott kutatócsoportok, amelyek adminisztrációs, gazdálkodási feladatait a Támogatott Kutatócsoportok Irodája (TKI) látja el.

A 2014-ben indult **Nemzeti Agykutató Program (NAP)** végrehajtásában a TKI konzorciumi tagként vesz részt, feladata a megalakuló NAP-kutatócsoportok munkájának szervezése. A TKI keretén belül működtetett NAP-kutatócsoportok száma: a NAP-A programban 2, a NAP-B programban 31 csoport, összesen 4,6 milliárd Ft támogatással.

A kutatócsoportok száma, összetétele

A 2007–2011 közötti periódusban működő 79 támogatott kutatócsoport közül 2012. január 1-jén 42 folytatta tevékenységét és 11 új csoport alakult. 2013. július 1-jén újabb 15 kutatócsoport kezdte meg működését: 5 a matematikai és természettudományok, 6 az élettudományok és 4 a humán- és társadalomtudományok területén. Ennek megfelelően 2015-ben a hálózatban összesen **89 támogatott kutatócsoport működött** a következő tudományterületi megoszlásban: 36 matematikai és természettudományok, 30 élettudományok, 23 humán- és társadalomtudományok területén.

Az **egyetemen létrehozott Lendület-kutatócsoportok száma** 2015 folyamán az újabb pályázati fordulót követően 40-ről **47-re emelkedett**. E csoportok munkájának adminisztratív támogatását, munkaügyi, pénzügyi, számviteli és ügyviteli feladatait szintén a TKI látja el.

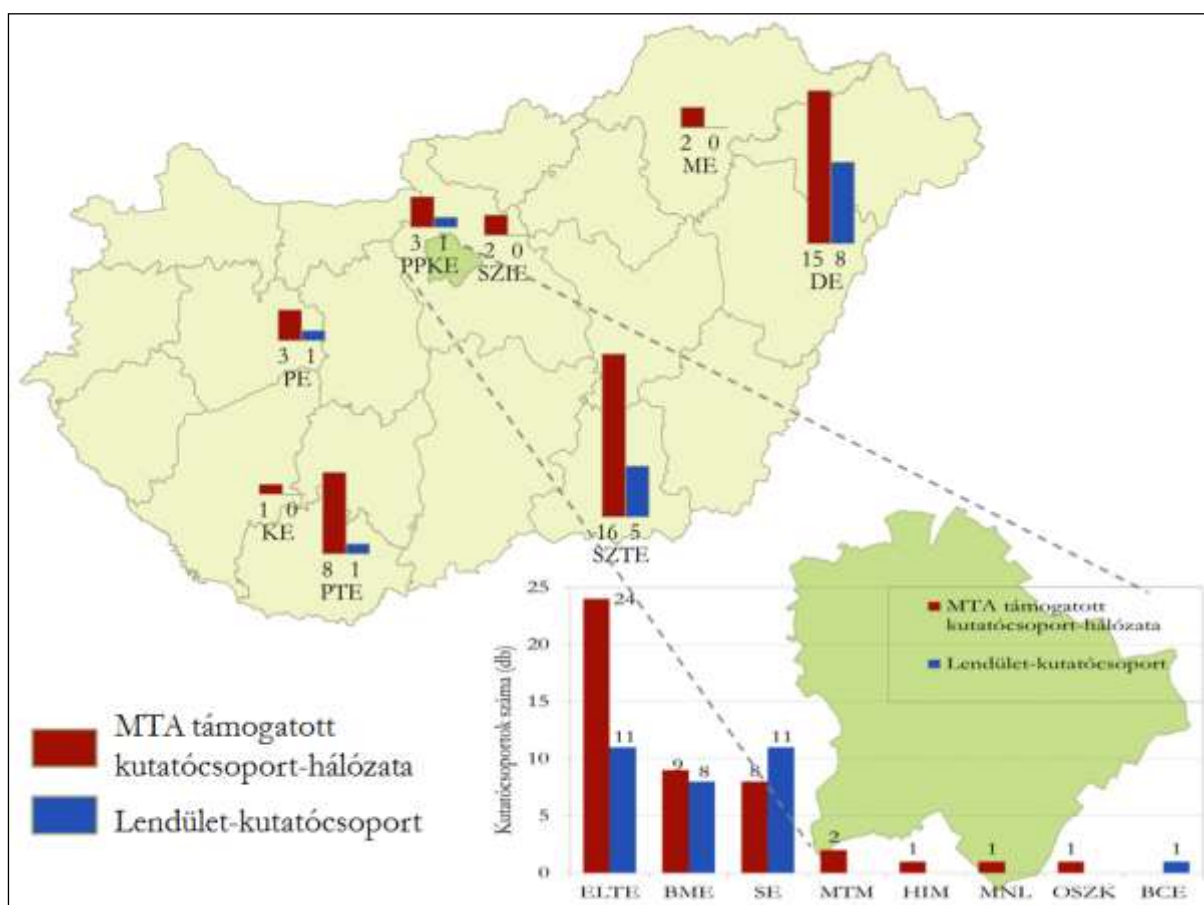
A kutatócsoport-hálózat tudományterületi megoszlását mutatja be az alábbi táblázat:

	Támogatott kutatócsoportok		Egyetemi Lendület-csoportok		Összesen	
	száma	megoszlása	száma	megoszlása	száma	megoszlása
Kutatócsoportok	89		47		136	
<i>ebből:</i>						
matematikai- és természettudományok	36	40%	22	47%	58	43%
élettudományok	30	34%	21	45%	51	37%
humán- és társadalomtudományok	23	26%	4	8%	27	20%

A Támogatott Kutatócsoportok Irodája költségvetési adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

	adatok millió Ft-ban				
	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	3 783,1	4 960,9	2 706,6	6 542,5	131,9
Bevételek	5 546,8	7 808,8	2 706,6	8 828,7	113,1
<i>ebből:</i>					
saját bevételek	169,4	1 386,5	15,0	1 155,8	83,4
előző évi maradvány	1 332,8	1 754,7		2 847,9	162,3
költségvetési támogatás	4 043,6	4 667,6	2 691,6	4 825,0	103,4
Átlagléttség	565	612	612	758	123,9

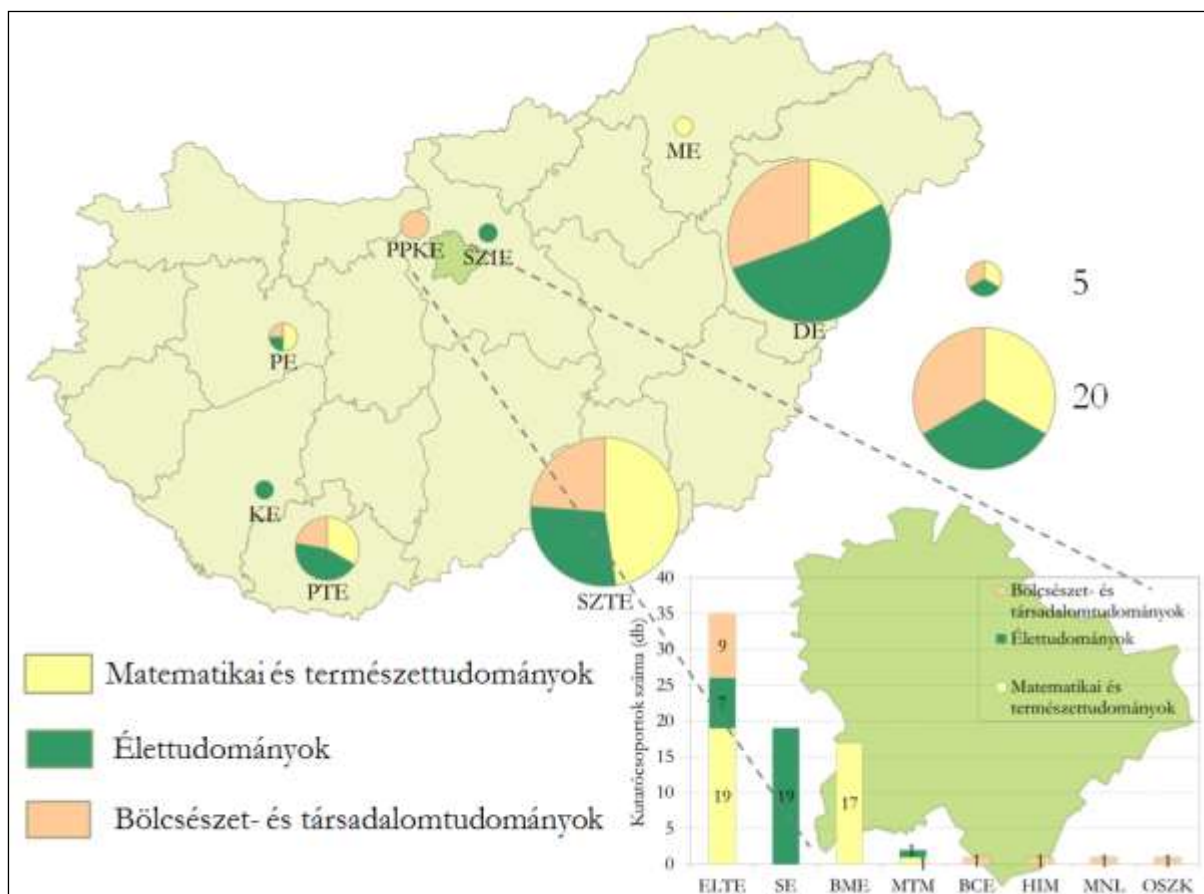
A támogatott kutatócsoportok és egyetemi Lendület-kutatócsoportok regionális megoszlását szemlélteti az alábbi térkép:

27. ábra: Az MTA támogatott kutatócsoport-hálózat és az egyetemi Lendület-kutatócsoportok száma (2015)

A térképen a 2015-ben az egyetemeken működő támogatott kutatócsoportok hálózatának és a Lendület-kutatócsoportok számának területi megoszlása látható. Az intézményekhez történő hozzárendelés az egyetemek székhelye alapján történt. Az MTA támogatott kutatócsoport-hálózat (TKI) esetében vannak kutatócsoportok, melyek egynél több befogadó intézményhez tartoznak; ezek a csoportok mindegyik befogadó intézménynél feltüntetésre kerültek.

A térkép egyértelműen mutatja, hogy mind a támogatott kutatócsoportok, mind az egyetemi Lendület-csoportok a kutatóegyetemeken (BME, DE, ELTE, PTE, SE, SZTE) összpontosulnak. Regionálisan Közép-Magyarország (azon belül is a főváros) jelentős előnye állapítható meg; Budapest és Pest megye egyetemlein 46 támogatott kutatócsoport és 32 Lendület-csoport működik. A 2015-ben induló 7 egyetemi Lendület-csoport közül 6 fővárosi egyetemen kezdte meg működését. Az ország más részein az egyetemi kutatócsoportok a regionálisan egy-egy egyetemhez, illetve a Dél-Dunántúl esetében két felsőoktatási intézményhez kötődnek (Pécsi Tudományegyetem, Kaposvári Egyetem). A nyugat-dunántúli székhelyű felsőoktatási intézményekben sem Lendület-kutatócsoport, sem támogatott kutatócsoport nem működik, Észak-Magyarországon támogatott kutatócsoportból kettő található, de a Lendület-csoportok itt is hiányoznak.

28. ábra: Az MTA támogatott kutatócsoport-hálózata és az egyetemi Lendület-kutatócsoportok tudományterületi megoszlása (2015)

A térkép a 2015-ben az egyetemeken működő támogatott kutatócsoportok és a Lendület-kutatócsoportok együttes tudományterületi megoszlását mutatja. A körök nagysága az egyetemeken 2015-ben akadémiai támogatással működő kutatócsoportok számától függ. A kisebb intézmények kutatócsoportjai jellemzően homogén tudományterületi megoszlást mutatnak (KE, ME, PPKE, SZIE). Kivételt képez a Pannon Egyetem, ahol mindhárom nagy tudományterületen működnek támogatott kutatócsoportok, illetve Lendület-csoport. Tudományterületileg homogén a Semmelweis Egyetem és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem; előbbi esetében az élettudományok, utóbbi esetében a matematikai és természettudományok terén működnek támogatott kutatócsoportok. A leginkább heterogén képet az ELTE és a nagy vidéki kutatóegyetemek (DE, PTE, SZTE) mutatják, amelyek több, eltérő tudományterülethez tartozó karral rendelkeznek. Az ELTE és a Szegedi Tudományegyetem esetében a matematikai és természettudományok terén működik a támogatott kutatócsoportok és Lendület-csoportok többsége (relatív többsége), míg a Debreceni Egyetemen és a Pécsi Tudományegyetemen az élettudományi kutatócsoportok vannak többségben (relatív többségben).

Létszámhelyzet

adatok főben

	2013. év	2014. év	2015. év	Index % (2015/2014)
Engedélyezett létszám	565	578	578	100,0
Teljes átlagléttség	565	612	758	123,9
Az átlagléttségéből kutatói létszám	506	517	587	113,5
ebből: nő	220	236	231	97,9
<i>Fokozat szerinti megoszlás</i>				
• Akadémikusok	8	9	3	33,3
• MTA doktora címmel rendelkezők	29	110	48	43,6
• Kandidátusok és PhD/DLA fokozattal rendelkezők	251	262	397	151,5
• Fokozattal nem rendelkezők	218	136	139	102,2
<i>Korcsoport szerinti megoszlás (a fiatal kutatói keret terhére foglalkoztatottak létszáma nélkül)</i>				
• 30 év alattiak	85	65	96	147,7
• 31–40 év közöttiek	250	229	277	121,0
• 41–50 év közöttiek	116	157	163	103,8
• 51–60 év közöttiek	35	53	48	90,6
• 61–70 év közöttiek	8	10	3	30,0
• 71 év feletti	0	0	0	-

3. Az MTA Könyvtár és Információs Központ

A működés jogi és szervezeti keretei

Az MTA Könyvtár és Információs Központ – mint országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és egyéb információhordozókon található anyagot gondozó nemzeti közgyűjtemény – a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el.

Az intézmény működését az MTA tv. 19. § (3) bekezdése és a kapcsolódó Alapszabály szabályozza. A szakmai feladatokat a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, többször módosított 1997. évi CXL. törvény írja elő.

Szakmai tevékenység

A **könyvtár** állománya a korábbi évek gyakorlata szerint vásárlás, ajándék és csere útján gyarapodott, de egyre több folyóirat érhető el elektronikus úton, nem vásárlás, hanem licenyszerződés alapján. A beszerzett nyomtatott dokumentumok mellett egyre több elektronikus tartalom kerül be a könyvtár állományába. A nemzetközi csere jelentős része „e-csere” formájában folytatódik. Az állomány megőrzését és védelmét szolgálja a digitalizálási tevékenység is.

A szakmai tevékenység összefoglaló adatai

Kurrens folyóiratok						
1.	Nyomtatott	formában	A címek (féleségek) száma <i>összesen</i>		2 107	
2.			A példányok száma <i>összesen</i>		2 210	
3.	Digitális		A címek (féleségek) száma <i>összesen</i>		29 204	
Könyvtárhasználat						
1.	Használó (fő)	Regisztrált használó			6 870	
2.		A <i>Regisztrált használóból</i> újonnan regisztrált			233	
3.		Aktív használó			4 578	
4.	Használat	Használatok (<i>alkalom</i>)	Személyes (helybeni) használat <i>összesen</i>		49 307	
5.			Az <i>Összes személyes használatból</i> internethasználat		19 762	
6.			Távhasználat	telefon, fax, e-mail		5 598
7.				OPAC, honlap		795 382
8.	Kölcsönzött dokumentum (<i>db</i>)			211 774		
9.	Közvetlenül (helyben) használt dokumentum (<i>db</i>)			15 669		
10.	Könyvtárközi kölcsönzés	Beérkezett kérés			1 241	
11.		Adott dokumentum (<i>db</i>)	Eredetiben		471	
12.			Másolatban	Nyomtatott formában		0
13.				Elektronikus formában		722
14.		Küldött kérés			995	
15.		Kapott dokumentum (<i>db</i>)	Eredetiben		820	
16.			Másolatban	Nyomtatott formában		16
17.	Elektronikus formában			98		
18.	A referenz kérdések száma			5 067		

Az MTA KIK költségvetési adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	952,3	1 010,7	778,6	970,5	96,0
Bevételek	1 201,9	1 141,8	778,6	1 098,5	96,2
ebből:					
saját bevételek	318,1	276,8	230,7	292,7	105,7
előző évi maradvány	164,3	249,6		131,2	52,6
költségvetési támogatás	719,5	615,4	547,9	674,6	109,6
Átlagléltszám	104	104	108	108	103,8

EISZ – Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti program

Az MTA kiemelt közfeladatának tekinti a tudományos kutatások eredményeihez való széles körű szakmai hozzáférés biztosítását. A kutatásban és a felsőoktatásban világszerte megfigyelhető az elektronikus tartalmakra történő átállás, melynek hazai eszköze az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program. Az EISZ az 1079/2012. (III. 28) Kormányhatározat alapján szolgáltat digitális tartalmakat a hazai felsőoktatási, kutatási és közgyűjteményi kör számára. A program 2015-ben **2,5 milliárd Ft** összegben vásárolt tartalmakat, miközben működési költsége 30 millió Ft volt.

Az EISZ program összefoglaló adatai

A 2015. évben beszerzett, a tárgyévre vonatkozó adatbázisok listája:

adatok millió Ft-ban

Adatbázis neve	Szolgáltató	EISZ támogatás aránya (%)	előfizető intézmények száma
ACM Digital Library	Association for Computing Machinery	25	10
Akadémiai Kiadó Folyóiratai	Akadémiai Kiadó Zrt.	90	54
Akadémiai Kiadó Szótárai	Akadémiai Kiadó Zrt.	75	37
ART SOURCE	EBSCO GmbH.	0	3
CABi	EBSCO GmbH.	25	5
Cambridge University Press	Scientific Knowledge Services Ltd.	25	15
ProjektMUSE	EBSCO GmbH.	0	2
EBSCOhost	EBSCO GmbH.	90	93
EconLit+fulltext	EBSCO GmbH.	25	10
FSTA	EBSCO GmbH.	25	7
GroveArt Online	Oxford University Press	25	9
GroveMusic Online	Oxford University Press	25	10
JHCD	Thomson Reuters	50	9
JSTOR	Ithaka Ltd.	75	47
Lippincott Williams and Wilkins	Wolters Kluwer/Ovid Technologies	0	4
MathSciNet	EBSCO GmbH.	25	12
MLA/LRC	Gale Cengage	25	6
Nature	EBSCO GmbH.	25	13
Science Direct	Elsevier B.V.	69	49
Science Magazine	EBSCO GmbH.	25	10
SciFinder	American Chemical Society CAS	25	5
SCOPUS	Elsevier B.V.	50	20
SpringerLink	Springer Science & Business Media GmbH.	50	38
Web of Science	Thomson Reuters	75	38

MTMT – Magyar Tudományos Művek Tára

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2015. évi módosítása nyomán a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) működtetése az MTA közfeladatává vált.

A tudományos publikációk bibliográfiai adatainak rögzítésén túl egyre fontosabb a publikációk teljes szövegének elérhetővé tétele (amelyek növekvő arányban olvashatóak szabadon).

A 2015-ben lezárult TÁMOP projekt eredményeként a felsőoktatási intézményrendszer bibliográfiai adatai is – 2007-ig visszamenően – bekerültek az MTMT nyilvántartásaiba. (Az MTA vonatkozó adatai az 1990-es évek elejéig megvannak.) Az MTMT nem csupán a hazai tudományos művek adatait, de az ezekre hivatkozó publikációk adatait is tárolja.

Az adatbázis 2015 végére közel 6,5 millió bibliográfiai rekordot tartalmazott közel 50 ezer hazai szerző munkásságából.

A program finanszírozása ezzel együtt nem megoldott. A törvény által előírt közfeladat ellátása csak pótlólagos költségvetési forrással oldható meg.

Az MTA – az MTA Könyvtár és Információs Központ költségvetésébe építve – évente mintegy 85-90 millió Ft-tal finanszírozza az MTMT működését.

4. MTA Titkárság

Az MTA Titkárság az MTA tv. 19. §-ában foglaltak szerint az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia kutatóhálózatának és más intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait – a pénzügyi-gazdálkodási terület tekintetében a fejezetet irányító szerve feladatokat ellátó – köztestületi költségvetési szerv.

Az MTA Titkárság költségvetési adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 198,5	1 782,3	8 423,7	8 641,9	484,9
Bevételek	1 295,8	1 922,7	8 423,7	9 034,4	469,9
ebből:					
saját bevételek	38,7	325,5	39,2	170,7	52,4
előző évi maradvány	44,3	97,3		155,9	160,2
költségvetési támogatás	1 212,8	1 499,9	8 384,5	8 707,8	580,6
Átlaglétszám	147	147	176	166	112,9

A 2015. évtől az MTA Titkárság költségvetésének része az akadémikusi és doktori tiszteletdíjak, Bolyai ösztöndíjak fedezete.

Az akadémikusi és doktori tiszteletdíjakra, valamint a Bolyai-ösztöndíjakra a 2015. évben 7 115,7 millió Ft-ot fordított az Akadémia.

Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások

A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálozása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.

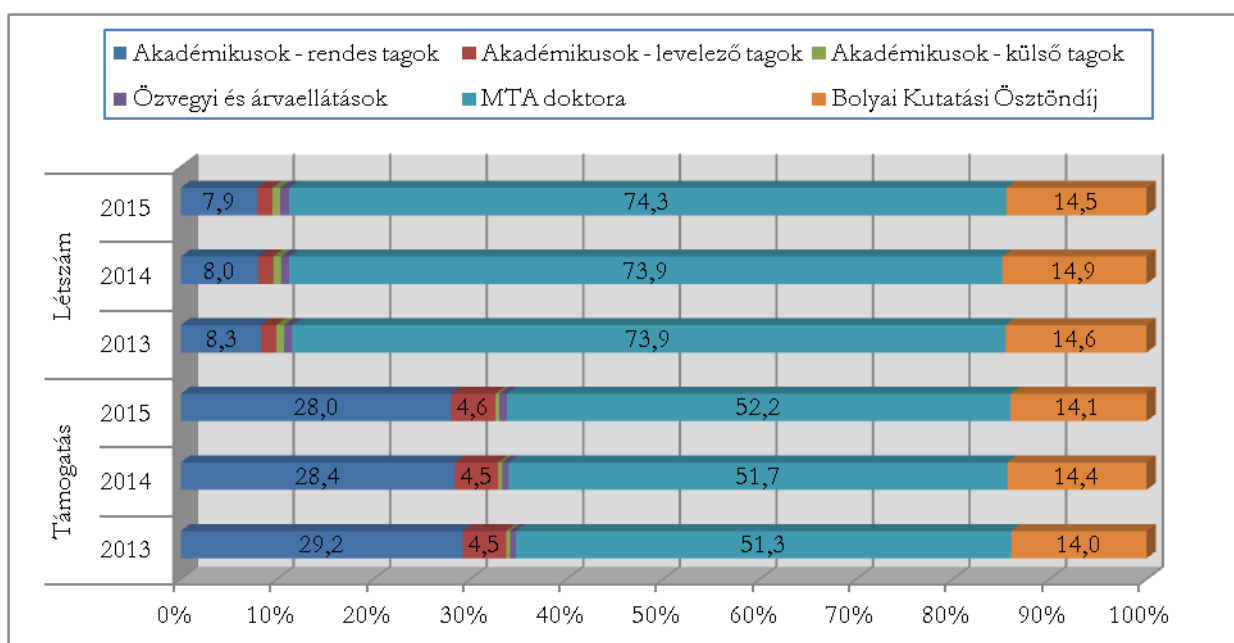
A tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások mértékét a többször módosított 4/1995. (I. 20.) Kormányrendelet állapítja meg. A tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások folyósításával kapcsolatos (szakmai, pénzügyi) feladatokat az MTA Titkárság látja el.

Doktori tiszteletdíjak és Bolyai-ösztöndíjak

A doktori címmel rendelkezők részére a tiszteletdíj folyósítása a *Magyar Tudományos Akadémia hazai tagjai és a Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkező személyek tiszteletdíjáról, illetve az akadémikus elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról* szóló, többször módosított 4/1995. (I. 20.) Kormányrendelet és a tárgyévi költségvetésről szóló törvény alapján történik.

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj kifizetése a posztdoktorként való foglalkoztatásról és a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjról szóló, 316/2001. (XII. 28.) Kormányrendelettel módosított 156/1997. (IX. 19.) Kormányrendelet, a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Szabályzata és a tárgyévi költségvetésről szóló törvény alapján történik.

	Akadémikusok					MTA doktora	Kandidátus	Bolyai Kutatási Ösztöndíj
	Rendes tagok	Levelező tagok	Külső tagok	Özvegyi ellátás	Árvaellátás			
Tiszteletdíj mértéke a 2015. évben	455 000 Ft/hó	353 900 Ft/hó	60 200 Ft/hó	az akadémikus tiszteletdíj 25%-a	az özvegyi ellátás 50%-a	90 000 Ft/hó	3 000 Ft/hó	124 500 Ft/hó
Záró létszám:	adatok főben							
2013. év	298	59	29	26	1	2 647	0	523
2014. év	290	59	29	28	1	2667	0	537
2015. év	282	59	29	31	1	2659	1	519

29. ábra: Doktori és akadémiai tiszteletdíjak, hozzátartozói ellátások és Bolyai-ösztöndíjak jogosultjainak és támogatásának aránya (2013–2015)

5. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Titkársága

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése 1992 májusában alapította meg a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát (SZIMA) az MTA önálló, társult intézményeként. Szervezeti szabályzata és tagfelvételi rendje követi az MTA-ét, jelenleg öt szakmai osztálya van (Irodalmi, Képző- és Iparművészeti, Zenei Alkotóművészeti, Mozgóképfilm- és Színházművészeti, valamint Építőművészeti Osztály). A zárt keretszámmal szabályozott tagfelvétel mindig kiemelkedő szakmai életművet ismer el, a tagság nem jár tiszteletdíjjal. A szervezetnek 2015-ben 111 rendes tagja és 16 tiszteleti tagja volt.

A SZIMA adminisztratív feladatait annak titkársága látja el, az ezekhez kapcsolódó gazdálkodási, pénzügyi feladatokat 2010. január 1-jétől az MTA Titkársága végzi.

A SZIMA az eltelt két évtizedben, 2014-ig nominálisan azonos költségvetésből gazdálkodott. 2015-től a szakmai programjai megvalósítására 7,6 millió Ft többlettámogatás áll rendelkezésre. 2015-ben 8 székfoglaló előadásra, valamint 4 nagy, hagyományos rendezvényre került sor, illetve a közgyűlésre.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Titkársága költségvetési adatai összefoglalva:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	16,3	12,4	13,6	18,5	149,2
Bevételek	17,5	13,7	13,6	21,1	154,0
ebből:					
saját bevételek	0,7		1,5	0,1	
előző évi maradvány	2,8	1,3		1,3	100,0
költségvetési támogatás	14,0	12,4	12,1	19,7	158,9
Átlagléttség	2	2	2	1	50,0

6. MTA Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága

Az Akadémia a köztestület regionális működésének szervezése érdekében területi bizottságokat hozott létre Szegeden, Pécsen, Veszprémben, Debrecenben, Miskolcon és Kolozsváron. A területi bizottságok a régió szellemi közéletének biztosítanak fórumot, fontos szerepet vállalnak a térség tudományos bázisainak megerősítésében, a tudomány iránt érdeklődők, annak művelésével foglalkozó szakemberek aktivizálásában.

A területi bizottságok hivatali szervezete az MTA Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága, amely a bizottságok szakmai munkájának lebonyolítását, koordinálását, szakmai és pénzügyi feladatainak ellátását végzi.

Ennek keretében az MTA Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága

- koordinálja a bizottságok programjait, konferenciáit,
- információkat szolgáltat a bizottságok régióihoz tartozó kutatók számára az Akadémia köztestületi tevékenységével kapcsolatban,
- elvégzi a bizottságok adminisztrációs feladatait,
- üzemelteti a bizottságok székházait, ezzel összefüggésben szálláshely-szolgáltatásokat is ellát,
- a bizottságok szak- és munkabizottságai részére biztosítja a rendezvényekhez szükséges termeket, valamint értékesíti a termek szabad kapacitását.

A Területi Akadémiai Bizottságok és azok munkaszervezetei az év során mintegy 1200 rendezvényt bonyolítottak le magas színvonalon, eredményesen. A szak- illetve munkabizottságok által megvalósított rendezvényeken túl, a tagok előadóként folyamatosan közreműködtek nemzetközi és hazai konferenciákon.

A bizottságok központi rendezvényein, azaz a 2015. évi közgyűlésen és a Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényen megfelelő volt a részvétel, a rendezvényeken magas színvonalú szakmai előadást hallgathattak meg a jelenlévők.

Az MTA Területi Akadémiai Bizottságok Titkársága költségvetési adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	300,5	217,4	223,5	259,0	119,1
Bevételek	322,4	255,5	223,5	269,7	105,6
ebből:					
saját bevételek	50,1	58,2	64,1	54,5	93,6
előző évi maradvány	80,9	21,9		38,2	174,4
költségvetési támogatás	191,4	175,4	159,4	177,0	100,9
Átlagléttség	46	45	48	46	102,2

7. MTA Létesítménygazdálkodási Központ

Az MTA Létesítménygazdálkodási Központ (MTA LGK) az MTA törvényben és az Akadémia Alapszabályában foglaltak alapján az akadémiai ingatlanvagyon kezelésével és üzemeltetésével kapcsolatos szolgáltatási tevékenységet végez közfeladatként. Alaptevékenysége az MTA központi, továbbá az akadémiai költségvetési szervek használati körén kívül eső ingatlanai létesítménygazdálkodási feladatainak ellátása, valamint a munkahely és a munkavégzés szükségleteihez kapcsolódó belső szolgáltatások menedzselése, ezen belül különösen:

- az ingatlanok tartós vagy átmeneti létesítménygazdálkodási feladatainak ellátása,
- az akadémiai ingatlanok bérbeadása, hasznosítása,
- építésberuházási, felújítási, lebonyolítási és műszaki ellenőrzési tevékenység,
- a székházi, irodaházi és vári rendezvények szervezése, az azokkal kapcsolatos feladatok ellátása,
- a vári Vendégház és a DOMUS Vendégház üzemeltetése, szálláshelyek értékesítése,
- az MTA tagjainak és az arra jogosultaknak szolgálati személygépkocsival történő hivatalos célú személyszállítása, a gépjármű-állomány teljes körű üzemeltetése,
- az MTA Titkársága részére szolgáltatások biztosítása (írószerek, belépőkártyák kiadása, központi nyomtatórendszer működtetése, mobiltelefonokkal kapcsolatos ügyintézés),
- az MTA intézményeinek bevonásával az MTA egészére vonatkozó közbeszerzések bonyolítása a villamosenergia-és földgázbeszerzés vonatkozásában.

Az MTA LGK által üzemeltett épületek:

• Székház • Nádor irodaház • Könyvtár épület • Vár épületegyüttes • Kutatóház	• Etele irodaház • Teréz irodaház • Domus vendégház • Vár vendégház • DEPO raktár	• Bártfai épület • lakások • egyéb ingatlanok

Az MTA LGK költségvetési adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

adatok millió Ft-ban

	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	1 928,5	2 087,0	1 461,9	4 273,7	204,8
Bevételek	2 370,5	4 547,4	1 461,9	4 694,0	103,2
ebből:					
saját bevételek	712,3	2 015,3	743,0	1 168,7	58,0
előző évi maradvány	600,2	443,9		2 460,5	554,3
költségvetési támogatás	1 058,0	2 088,2	718,9	1 064,8	51,0
Átlaglétszám	123	122	130	134	109,8

2014 és 2015 között a jelentős tényadatváltozást az okozta, hogy a Bölcsész- és Társadalomtudományok Kutatóháza építésével összefüggő források és a beruházást irányító projektiroda az MTA LGK-hoz került.

8. MTA jóléti intézmények

Az Akadémia jóléti intézményei az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde, valamint az MTA Üdülési Központ.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény előírása alapján 2015. április 1-jétől azon költségvetési szervek, amelyek éves átlagos statisztikai létszáma a 100 főt nem éri el, nem tarthatnak fenn önálló gazdasági szervezetet, így gazdálkodási feladataikat az irányító szerv által kijelölt másik intézmény látja el. A törvényi szabályozás alapján a Magyar Tudományos Akadémia elnöke úgy rendelkezett, hogy az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde és az MTA Üdülési Központ gazdasági feladatait az MTA Létesítménygazdálkodási Központ látja el.

• Akadémiai Óvoda és Bölcsőde

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde az akadémiai dolgozók 18 hónapostól 3 éves korú, illetve 3–7 éves korú gyermekeinek gondozását, nevelését, valamint iskolára való felkészítését biztosítja térítésmentesen.

Üres férőhely esetében, lehetőség van külsős gyermekek gondozására, nevelésére, térítési díj ellenében. Ebben az esetben a térítési díj mértéke külsős gyermekek részére 69 ezer Ft/hó volt 2015. évben.

Az óvoda férőhelyeinek kihasználtsága – Elnök úr által engedélyezett létszámtúllépéssel - 2015-ben átlagosan 106,6%-os, a bölcsődei kihasználtság 109,3%-os volt.

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde költségvetési adatait foglalja össze az alábbi táblázat:

adatok millió Ft-ban

Akadémiai Óvoda és Bölcsőde	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	134,8	143,1	127,1	152,6	106,6
Bevételek	140,8	175,3	127,1	160,7	126,4
ebből:					
saját bevételek	41,4	43,0	36,4	39,6	92,1
előző évi maradvány	9,8	6,1		32,2	527,9
költségvetési támogatás	89,6	126,2	90,7	88,9	70,4
Átlagléttség	26	26	26	25	96,2

• MTA Üdülési Központ

Az MTA Üdülési Központ alaptevékenységként az akadémikusoknak és hozzátartozóiknak, továbbá az akadémiai intézmények munkatársainak üdültetését látja el.

Az MTA Üdülési Központ biztosítja továbbá az épületek fenntartását és üzemeltetését, konferenciákat, tudományos és kulturális rendezvényeket szervez, illetve külső étkeztetést és vendéglátást bonyolít.

Az üdülők kihasználtsága 2015-ben a következőképpen alakult:

Intézmény	Szobák száma	Férő-helyek száma	Kiadható férőhelyek száma	Értékesített vendégéjszakák száma			Kihhasználtság		
				2013	2014	2015	2013	2014	2015
Mátrafüred	53	136	49 640	7 666	7 385	7 971	15%	15%	16%
Mátraháza	32	61	22 265	2 819	2 460	2 247	13%	11%	10%
Erdőtarcsa	14	26	9 490	1 147	762	719	12%	8%	8%
Balatonalmádi	20	40	6 120	1 612	1 635	1 706	26%	27%	27%
Balatonvilágos	25	65	9 945	2 927	2 726	3 111	29%	27%	30%
Siófok	30	84	12 852	1 963	1 676	1 752	15%	13%	12%
Balatonfüred*	5	10	1 530	682	726	925	43%	47%	30%
Összesen:	179	422	111 842	18 786	17 370	18 431	17%	16%	17%

*Az apartmanok 2013-ban kerültek az MTA Üdülési Központoz.

A 2015. évben 6 162 vendég 18 431 vendégéjszakát töltött. Előző évhez viszonyítva a vendégek száma 4%-kal, míg az eltöltött vendégéjszakák száma 6%-kal nőtt. Az összes vendégéjszakából az igényjogosultak és hozzátartozóik által igénybevett vendégéjszakák száma 10 199 (55,3%), az MTA-rendezvény megtartására igénybe vett vendégéjszakák száma 597 (3,2 %), külsős vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma 7 635 (41,5%).

Az összes vendégéjszakán belül az előző évhez viszonyítva az igényjogosultak és hozzátartozóik által eltöltött vendégéjszakák aránya 5,7%-kal csökkent, az MTA-csoportok által eltöltött vendégéjszakák száma közel azonos maradt, mindössze 0,3%-kal nőtt, míg a külsős vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma 5,5 %-kal nőtt.

Az MTA Üdülési Központ költségvetési adatai összefoglalva:

adatok millió Ft-ban

Intézmény	2013. év (tény)	2014. év (tény)	2015. év (terv)	2015. év (tény)	Index % (2015/2014)
Kiadások	377,5	348,5	357,8	369,5	106,0
Bevételek	417,4	374,5	357,8	421,7	112,6
ebből:					
saját bevételek	181,6	165,0	216,8	221,3	134,1
előző évi maradvány	22,7	40,5		26,1	64,4
költségvetési támogatás	213,1	169,0	141,0	174,3	103,1
Átlagléttség	63	65	66	57	87,7

IV. A fejezeti kezelésű támogatások alakulása

A 2015. évi költségvetésről szóló törvényben jóváhagyott fejezeti kezelésű támogatások felhasználását az alábbi táblázat számviteli-gazdálkodási szempontból mutatja be, jelezve az évközi változásokat:

adatok ezer Ft-ban

Fejezeti kezelésű támogatások	Eredeti keret	Módosított keret	Felhasználás	Kötelezettség-vállalással terhelt maradvány
Társadalmi szervezetek és alapítványok támogatása	80 900	80 900	80 900	
<i>Tudós társaságok</i>	22 300	22 300	22 300	
<i>Nagy Imre Alapítvány</i>	45 500	45 500	45 500	
<i>Bolyai Műhely Alapítvány</i>	13 100	13 100	13 100	
Könyv- és folyóirat-kiadás támogatása	198 500	194 713	66 984	127 729
Magyar Tudomány <i>folyóirat</i>	20 100	24 100	24 100	
<i>Központi kiadványok támogatása</i>	45 000	26 463	3 500	22 963
<i>Tudományos könyv- és folyóirat-kiadás</i>	133 400	144 150	39 384	104 766
Határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek támogatása	46 600	46 000	34 625	11375
<i>Műhelytámogatás</i>	18 900	18 900	18 900	
<i>Rendezvények támogatása</i>	3 500	3 500	3 500	
<i>Szülföld ösztöndíjprogram</i>	23 500	23 600	12 225	11 375
A Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatása	10 000	10 000	10 000	
Szakmai feladatok teljesítése	419 600	352 481	294 061	58 420
Központi kezelésű felújítások	723 800	816 999	816 999	
Nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi tagdíjak	337 900	262 942	262 942	
Fiatalkutatók pályázatos támogatása	898 300	925 027	925 027	
Lendület program	3 768 000	3 589 556	3 589 556	
Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatás	1 076 900	1 016 900	1 016 900	
Infrastruktúra-fejlesztés	1 742 000	2 136 012	2 136 012	
Posztdoktori pályázatok támogatása	845 000	631 703	631 703	
Kiválósági központok támogatása	300 000	300 000	300 000	
MTA Bölcsészeti és Társadalomtudományok Kutatóháza létesítése	2 400 000	4 786 544	84 996	4 701 548
Összesen	12 847 500	15 149 777	10 250 705	4 899 072*

* Nem tartalmazza a kötelezettségvállalással nem terhelt maradványokat.

- **Társadalmi szervezetek és alapítványok támogatása**

A tudományos társaságok támogatására a 2015. évben 22,3 millió Ft került kiosztásra, míg a Nagy Imre Alapítvány támogatására 45,5 millió Ft-ot, a Bolyai Műhely Alapítvány támogatására 13,1 millió Ft-ot biztosított az Akadémia. *(Részletesen lásd a 11. számú mellékletet)*

A Nagy Imre Alapítvány látja el a Nagy Imre Emlékház működtetését, a Nagy Imre-kéziratok gyűjtését, a gyűjtemény kezelését és további gyarapítását, az '56-os forradalom és szabadságharc eseményeinek feldolgozását. Az alapítvány hagyományos állami rendezvényeken kívül részt vett minden, az '56-os forradalommal és szabadságharccal kapcsolatos megemlékezésen, ünnepségen. Támogatást nyújtott a Nagy Imre Társaságnak, amely segíti az egyes tagszervezetek különböző rendezvényeinek, hagyományőrző kirándulásainak és kiadványának támogatását.

A Bolyai Műhely Közhasznú Alapítvány fő törekvése a középiskolákban és a felsőoktatásban valamilyen területen kiváló teljesítményt nyújtó diákok számára három éven át havi rendszerességgel önképző-tehetséggondozó program biztosítása.

- **Könyv- és folyóirat-kiadás támogatása**

A tudományos könyv- és folyóirat-kiadás támogatására a 2015. évben 198,5 millió Ft állt rendelkezésre, ami tartalmazza a *Magyar Tudomány* folyóirat 20,1 millió Ft-os támogatását is. A támogatás további részét a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság döntése, valamint az MTA elnökének egyedi döntése alapján használhatták fel a támogatottak. *(Részletesen lásd a 13. számú mellékletet)*

- **Határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek támogatása**

Az Akadémia a határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek támogatására 2015-ben 46,0 millió Ft-ot biztosított. Ebből műhelytámogatásra 18,9 millió Ft-ot, rendezvénytámogatásra 3,5 millió Ft-ot, a Szülőföld ösztöndíjprogramra 23,6 millió Ft-ot fordított. *(Részletesen lásd a 14. számú mellékletet)*

- **A Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatása**

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatására 2015-ben is 10 millió Ft-ot fordított az MTA.

- **Szakmai feladatok teljesítése**

Az Akadémia a *Szakmai feladatok teljesítése* fejezeti kezelésű előirányzat terhére biztosította többek között az Open Access kiadások (30,3 millió Ft), a szakmódszertani pályázatok (25,0 millió Ft) és a Fény Éve programsorozat támogatását (30 millió Ft) is.

- **Központi kezelésű felújítások**

Felújítások támogatására eredetileg 723,8 millió Ft állt rendelkezésre, azonban ez az összeg év végére további források átcsoportosításával megemelkedett, így összesen 817,0 millió Ft került kiosztásra. *(Részletesen lásd a I/4. fejezet 2. pontját, és a 16. számú mellékletet)*

- **MTA Bölcsészet és Társadalomtudományok Kutatóháza létesítése**

A Kormány összesen 8,0 milliárd Ft-tal támogatja a Bölcsészet- és Társadalomtudományok Kutatóháza létrehozását. A 2015. évi költségvetés 2,4 milliárd Ft-ot biztosított erre a feladatra.

- **Nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi tagdíjak**

A nemzetközi kapcsolatok kerete az akadémiai egyezményes ki- és beutazásoknak, a tudományos osztályok utazásainak és a központi utazásoknak, a World Science Forum kiadásainak 102,9 millió Ft összegű támogatását tartalmazta. Külön 20 millió Ft-os keret szolgált a konferenciaszervezések fedezetére, valamint egy 70 millió Ft-os keret a mobilitási utaztatások támogatására, amelyből pályázati úton lehetett támogatáshoz jutni.

A nemzetközi tagdíjak keretéből az Akadémia a nemzetközi szervezetekben való részvételt 137 millió Ft összegben finanszírozta. A részletes kifizetéseket a 10. számú melléklet tartalmazza.

- **Lendület program**

A támogatási összeg az Akadémia elnökének döntése alapján új kutatóintézeti kutatócsoport létrehozásának a támogatására szolgál, amely tartalmazhatja egy tudományos munkatárs illetményét és annak járulékait, a kutatás dologi és rezsikiadásait és a kutatáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzésének a fedezetét. A támogatás futamideje öt év, amelynek összege évi minimum 30, maximum 60 millió Ft lehet. A 2015. évre rendelkezésre álló keretből a kutatócsoportok támogatására közvetlenül 3 589,6 millió Ft került felhasználására. *(Részletesen lásd a I/4. fejezet 3. pontját)*

- **Fiatal kutatók támogatása**

A keret a hároméves fiatal kutatói pályázatok finanszírozására szolgál, melyre az MTA 925,0 millió Ft-ot fizetett ki. Az eredetileg rendelkezésre álló keret – fejezeti források átcsoportosításával – 60 millió Ft-tal kiegészült a 2015. évi pályázati ciklus fedezetére. A részletes kifizetéseket a 12. számú melléklet tartalmazza.

Külön 10,0 millió Ft-os keret szolgált az Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Pályázat támogatására. Az elnyerhető összeg az akadémiai kutatóhálózat fiatal kutatóinak nemzetközi konferenciákon való részvételének kiadásait támogatja.

- **Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása**

Az MTA a kutatóintézeti pályázatokat 2015-ben 1 016,9 millió Ft-tal támogatta az eredeti célnak megfelelően. *(Részletesen lásd a I/4. fejezet 4. pontját, és a 15. számú mellékletet)*

- **Infrastruktúra fejlesztés**

A költségvetésben eredeti előirányzatként 1 742 millió Ft szerepelt infrastruktúra-fejlesztésre. Az összeg év végére egyéb fejezeti források átcsoportosításával 2 136,0 millió Ft-ra emelkedett, amelyet az Akadémia kutatási és informatikai infrastrukturális fejlesztésekre fordított. *(Részletesen lásd a I/4. fejezet 1. pontját, és a 17. számú mellékletet)*

- **Posztdoktori ösztöndíjak támogatása**

A keret a kétéves posztdoktori ösztöndíj pályázatok finanszírozására szolgál, melyre az MTA 631,7 millió Ft-ot fizetett ki. A részletes kifizetéseket a 19. számú melléklet tartalmazza.

A keret terhére került kifizetésre a vendégkutatói pályázatok támogatása 43,7 millió Ft értékben.

- **Kiválósági központok támogatása**

Akadémiai kutatóközpontok egyetemi partnerekkel 2014-ben koncentrált, 3 éves kutatási programokat indítottak. Ezen kutatásokat az Akadémia 2015-ben 300 millió Ft-tal támogatta az alábbiak szerint:

Intézmény	Program	Támogatási összeg (millió Ft-ban) 2014-ben	Támogatási összeg (millió Ft-ban) 2015-ben
MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont	A precíziós gyógyászat biológiai alapjai	130	95
MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodája	MEDinPROT Fehérjetudományi Kiválósági Együttműködési Program	150	105
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont	Extrém anyagok, energiák és technológiák	50	50
MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet	Járműtechnológiai Kutatások Kiválósági Központja		50

V. Mellékletek listája

1. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiemelt költségvetési adatai
2. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek bevételei
3. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó kutatóközpontok és kutatóintézetek pénzügyi forrásai
4. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek 2015. évi költségvetési tényadatainak alakulása
5. számú melléklet: A költségvetési támogatás intézményenkénti alakulása a 2015. évben
6. számú melléklet: A tényleges kutatói átlaglétszám összetétele 2015. december 31-én
7. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervezetekben foglalkoztatottak korösszetétele
8. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek 2015. évi maradványainak alakulása
9. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek vállalkozási tevékenységébe tartozó 2015. évi feladatok részletezése
10. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tagdíjainak alakulása
11. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia által támogatott tudományos társaságok és alapítványok 2015. évi támogatásának alakulása
12. számú melléklet: A fiatal kutatói pályázatok 2015. évi támogatása
13. számú melléklet: A tudományos könyv- és folyóirat-kiadási támogatás felhasználása osztályonként
14. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia által nyújtott határon túli támogatások 2015. évi alakulása
15. számú melléklet: Kimutatás az Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatásáról a 2015. évben
16. számú melléklet: Kimutatás a 2015. évi felújítási feladatokról
17. számú melléklet: Az infrastruktúra fejlesztés 2015. évi támogatása
18. számú melléklet: A Lendület program alakulása a 2015. évben

19. számú melléklet: A posztdoktori ösztöndíj pályázatok 2015. évi támogatása
20. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia vagyonának alakulása
21. számú melléklet: A Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó köztestületi költségvetési szervek gép-műszerállománya 2015. december 31-én
22. számú melléklet: Az ingatlanok állományának könyv szerinti értéke 2015. december 31-én
23. számú melléklet: A részesedések állományának könyv szerinti értéke és a részesedések utáni osztalékbevételek alakulása

Fogalommagyarázat

Intézmény: minden akadémiai köztestületi költségvetési szerv, ha az adott megállapítást egységesen kell alkalmazni

Előirányzat: keret, amely a kiadásoknál felső határt, bevételeknél a teljesítendő tervet jelenti

Maradvány: a költségvetési év során a bevételek és kiadások különbözete, amely az alaptevékenység bevételei és kiadásai tekintetében a költségvetési maradvány, a vállalkozási tevékenység bevételei és kiadásai tekintetében a vállalkozási maradvány

Tárgyi eszközök korszerűségi (használhatósági) szintje:

Tárgyi eszközök nettó (nyilvántartási) értéke $\times 100$

Tárgyi eszköz bekerülési (bruttó) értéke

Ez a mutató azt fejezi ki, hogy a tárgyi eszközök valós értéke (nettó értéke) hány százaléka a bekerülési (bruttó) értéknek, azaz ezen eszközök az eredeti vagy felújított állapotukhoz képest mennyire használhatók.